

Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή
Hellenic Parliamentary Budget Office

ΕΚΘΕΣΗ Α ΤΡΙΜΗΝΟΥ 2022

ΑΘΗΝΑ, Ιούνιος 2022

www.pbo.gr

[κενή σελίδα]

Πρόλογος

Η παρούσα έκθεση του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή αφορά το πρώτο τρίμηνο του 2022. Για τη σύνταξη της έκθεσης χρησιμοποιήθηκαν επίσημα δημοσιευμένα στοιχεία στα οποία μπορεί να μεταβεί κανείς μέσω των ηλεκτρονικών συνδέσμων στις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου, αλλά και μη δημοσιευμένα στοιχεία που παρασχέθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Ευχαριστούμε το Υπουργείο Οικονομικών (ιδιαίτερα το ΓΛΚ και τον ΟΔΔΗΧ), το Υπουργείο Εργασίας (ιδιαίτερα τις οικονομικές υπηρεσίες, τον e-ΕΦΚΑ, το ΚΕΑΟ και τον ΟΠΕΚΑ) και την ΑΑΔΕ για την παροχή πρόσθετων στοιχείων και διευκρινίσεων. Ενδεχόμενα λάθη και παραλείψεις είναι αποκλειστική ευθύνη του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή.

Η Επιστημονική Επιτροπή:

Άγγελος Κανάς

Παναγιώτης Κωνσταντίνου

Ναπολέων Μαραβέγιας

Αθανάσιος Ταγκαλάκης

Ο Συντονιστής:

Φραγκίσκος Κουτεντάκης

[κενή σελίδα]

Περιεχόμενα

Σύνοψη	9
Summary	11
1. Μακροοικονομικές εξελίξεις	13
1.1. Διεθνές και ευρωπαϊκό περιβάλλον	13
1.2. Εγχώριο περιβάλλον.....	15
ΑΕΠ και συνιστώσες	15
Προβλέψεις, Κίνδυνοι και Προοπτικές	16
Βραχυχρόνιοι δείκτες	16
Ρευστότητα.....	17
Πληθωρισμός	17
Εξωτερικός τομέας	18
Ανεργία.....	19
Απασχόληση	20
Ροές μισθωτής εργασίας.....	20
Αμοιβές.....	21
Διαθέσιμο εισόδημα	21
2. Δημοσιονομικές εξελίξεις	23
2.1. Δημοσιονομικό αποτέλεσμα Ελλάδας 2021	23
2.2. Δημοσιονομικό αποτέλεσμα χωρών Ευρωζώνης 2021	23
2.3. Δημοσιονομικά στοιχεία Ιανουαρίου - Απριλίου 2022	24
Μεθοδολογικές Διευκρινίσεις.....	27
2.4. Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις και απαιτήσεις Δημοσίου	28
Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις δημοσίου.....	28
Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις φορολογούμενων	29
Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις ασφαλισμένων	32
2.5. Δημόσιο χρέος.....	33
Οι αποδόσεις των δεκαετών τίτλων.....	33
Η επανέκδοση του επταετούς ομολόγου	34
Η επανέκδοση ομολόγου επιτοκίου 4,20%, λήξης 30 Ιανουαρίου 2042.....	34
Η επανέκδοση ομολόγου επιτοκίου 4,0%, λήξης 30 Ιανουαρίου 2037.....	35
Η επανέκδοση ομολόγου επιτοκίου 3,90%, λήξης 30 Ιανουαρίου 2033.....	35
Εκδόσεις εντόκων γραμματίων	35
3. Διαρθρωτικές εξελίξεις.....	37
3.1. Κοινωνική ασφάλιση.....	37
3.2. Κοινωνική πρόνοια.....	40
3.3. Κρατικές δαπάνες στην Ελλάδα και την Ευρωζώνη.....	42

3.4. Τράπεζες.....	45
3.5. Αποκρατικοποιήσεις	47

Ευρετήριο πινάκων

Πίνακας 1 ΑΕΠ και συνιστώσες, ποσοστιαίες μεταβολές (%).....	15
Πίνακας 2 Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα ΓΚ 2021, ΔΥΕ Απρίλιος 2022.....	23
Πίνακας 3 Πρωτογενές και συνολικό αποτέλεσμα και ακαθάριστο χρέος Γενικής Κυβέρνησης χωρών Ευρωζώνης, κατά ESA, % του ΑΕΠ, 2021	24
Πίνακας 4 Εκτέλεση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης Ιανουαρίου - Απριλίου, σε εκατ. ευρώ	26
Πίνακας 5 Κατανομή πλήθους οφειλετών με χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση	31
Πίνακας 6 Κατανομή ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τη Φορολογική Διοίκηση, σε εκατ. ευρώ	32
Πίνακας 7 Κατανομή πλήθους μητρώων οφειλετών με χρέη προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης.....	33
Πίνακας 8 Κατανομή κύριων οφειλών προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, σε εκατ. ευρώ	33
Πίνακας 9 Εκτέλεση προϋπολογισμού κοινωνικής ασφάλισης, Ιανουάριος – Μάρτιος 2022, σε εκατ. ευρώ.....	37
Πίνακας 10 Αριθμός και εκτιμώμενα ποσά εκκρεμών και ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης στο τέλος κάθε τριμήνου κατά τα έτη 2019-2022 (ποσά σε ευρώ).....	38
Πίνακας 11 Αριθμός εκκρεμών και ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης (επικουρικής σύνταξης) στο τέλος κάθε μήνα, Απρίλιος 2021 – Μάρτιος 2022 (ποσά σε ευρώ)	39
Πίνακας 12 Αριθμός νέων αιτήσεων συνταξιοδότησης και ολοκλήρωσης συνταξιοδοτικών αιτημάτων, 2019-2022 και ποσοστό μεταβολής τους σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους	40
Πίνακας 13 Δαπάνη καταβολής επιδομάτων ΟΠΕΚΑ, Α τρίμηνο 2021-2022, σε ευρώ	40
Πίνακας 14 Αριθμός δικαιούχων επιδομάτων ΟΠΕΚΑ, Α τρίμηνο 2020-2021	41

Ευρετήριο διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1 Δείκτης Αβεβαιότητας Διεθνούς Οικονομικής Πολιτικής (GEPU)	14
Διάγραμμα 2 Πληθωρισμός εναρμονισμένου δείκτη και "πυρήνας" πληθωρισμού.....	18
Διάγραμμα 3 Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών Ιανουαρίου-Μαρτίου, σε εκατ. ευρώ	19
Διάγραμμα 4 Ποσοστό ανεργίας, Ελλάδα και Ευρωζώνη.....	20
Διάγραμμα 5 Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις Γενικής Κυβέρνησης, σε εκατ. ευρώ.....	28
Διάγραμμα 6 Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις φορολογούμενων, σε εκατ. ευρώ	29
Διάγραμμα 7 Εισροές και εκροές ληξιπρόθεσμου υπόλοιπου, σε εκατ. ευρώ.....	29
Διάγραμμα 8 Πραγματικό και ανεπίδεκτο είσπραξης ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο, σε εκατ. ευρώ	30
Διάγραμμα 9 Αποδόσεις δεκαετών ομολόγων.....	34
Διάγραμμα 10 Ελλάδα – Ευρωζώνη: Κοινωνικές δαπάνες (% ΑΕΠ), 2010-2020.....	42

Διάγραμμα 11 Κοινωνικές δαπάνες ως μέρος των κρατικών δαπανών (%ΑΕΠ) στην Ευρωζώνη το 2020	43
Διάγραμμα 12 Κοινωνικές δαπάνες στις χώρες της Ευρωζώνης (%ΑΕΠ) το 2020	44
Διάγραμμα 13 Ελλάδα – Ευρωζώνη: δαπάνες κοινωνικής προστασίας (%ΑΕΠ), 2010-2020	45
Διάγραμμα 14 Εξέλιξη μη εξυπηρετούμενων δανείων, σε δις ευρώ	46

[κενή σελίδα]

Σύνοψη

Η ελληνική οικονομία κατέγραψε υψηλό ρυθμό ετήσιας μεγέθυνσης 7% στο πρώτο τρίμηνο του έτους, αρκετά πάνω από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης (5,4%). Το ποσοστό ανεργίας του Απριλίου είναι σημαντικά μειωμένο σε σχέση με το προηγούμενο έτος (12,5% από 17,2%) καθώς η απασχόληση κατέγραψε εντυπωσιακή αύξηση κατά 10,8%. Από την άλλη πλευρά, στο πρώτο τρίμηνο του έτους, ο δείκτης μισθολογικού κόστους μειώθηκε κατά 1,9% σε σχέση με πέρυσι ενώ το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών είναι σχεδόν δυόμιση φορές υψηλότερο από το πρώτο τρίμηνο του 2021 (6,4 δις από 2,6 δις). Ο πληθωρισμός, τέλος, αυξάνεται συστηματικά καθώς τον Μάιο ο εναρμονισμένος δείκτης έφτασε το 10,5% και ο εθνικός δείκτης το 11,3%.

Στα δημόσια οικονομικά, τα στοιχεία του πρώτου τετραμήνου δείχνουν σαφώς βελτιωμένη εικόνα του πρωτογενούς αποτελέσματος Γενικής Κυβέρνησης σε σχέση με το πρώτο τετράμηνο του προηγούμενου έτους, κατά 5,4 δις ευρώ, που οφείλεται κυρίως στην άρση των έκτακτων μέτρων για την πανδημία, αλλά και στην αύξηση των φορολογικών εσόδων (κυρίως ΦΠΑ) εξαιτίας του πληθωρισμού. Παράλληλα, ο λόγος δημόσιου χρέους ως προς το ΑΕΠ συνεχίζει την πτωτική του πορεία εξαιτίας της σημαντικής ανόδου του ονομαστικού ΑΕΠ, λόγω του υψηλότερου πληθωρισμού. Οι εξελίξεις αυτές, σε συνδυασμό με την υλοποίηση των συμφωνηθέντων δεσμεύσεων, είχαν ως αποτέλεσμα την απόφαση εξόδου από την ενισχυμένη εποπτεία και την αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας του Ελληνικού Δημοσίου, που παραμένει ένα επίπεδο κάτω από την επενδυτική βαθμίδα.

Οι εξελίξεις στην ελληνική οικονομία καθορίζονται από τις συνθήκες της διεθνούς οικονομίας που είναι ανησυχητικές εξαιτίας τριών, τουλάχιστον, παραγόντων: το αυξημένο κόστος ενέργειας, την άνοδο των επιτοκίων και την γεωπολιτική αστάθεια, ο συνδυασμός των οποίων εντείνει την οικονομική αβεβαιότητα. Η παρατεταμένη αβεβαιότητα, με τη σειρά της, θα επηρεάσει την αντίληψη του κινδύνου και κατά συνέπεια τις κινήσεις κεφαλαίων που χρηματοδοτούν τόσο τις ιδιωτικές επενδύσεις όσο και τον δημόσιο δανεισμό, ενώ παράλληλα ενδέχεται να οδηγήσει και σε αναβολή καταναλωτικών αποφάσεων.

Υπό αυτό το πρίσμα, ο υψηλός ρυθμός μεγέθυνσης του πρώτου τριμήνου είναι οπωσδήποτε μια θετική εξέλιξη, πρέπει όμως να ληφθούν υπόψη δύο στοιχεία. Το πρώτο είναι η χαμηλή βάση σύγκρισης, δηλαδή η αρνητική μεγέθυνση του πρώτου τριμήνου 2021 (-1,7%), καθώς τα περιοριστικά μέτρα βρίσκονταν ακόμα σε ισχύ. Το δεύτερο είναι ότι ο πόλεμος στην Ουκρανία άρχισε στα τέλη Φεβρουαρίου, δηλαδή οι επιπτώσεις του αφορούσαν μόνο τον τελευταίο μήνα του πρώτου τριμήνου. Με αυτά τα δεδομένα αναμένουμε επιβράδυνση από το δεύτερο τρίμηνο του έτους, η έκταση της οποίας θα εξαρτηθεί, μεταξύ άλλων, από την επίδοση του τουρισμού, τον βαθμό ενεργοποίησης του Ταμείου Ανάκαμψης, την επίπτωση του αυξημένου κόστους ενέργειας και την άνοδο των επιτοκίων δανεισμού.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σημειώνουμε αφενός την απουσία κάποιας συντονισμένης δράσης για την αντιμετώπιση του ενεργειακού κόστους – κάτι που θα έπρεπε να συνοδεύει τις κυρώσεις σε βάρος της Ρωσίας – και αφετέρου δυο σημαντικές αποφάσεις που αλλάζουν το δημοσιονομικό τοπίο: την παράταση της αναστολής του Συμφώνου Σταθερότητας για το

2023 και την προγραμματισμένη αύξηση των επιτοκίων της ΕΚΤ τον Ιούλιο (με προοπτική περαιτέρω αυξήσεων). Η πρώτη απόφαση διευκολύνει τις εθνικές δημοσιονομικές παρεμβάσεις για την κάλυψη του αυξημένου ενεργειακού κόστους, δεν πρέπει όμως να προκαλέσει εφθυσιασμό. Είχαμε τονίσει στην έκθεση Δ τριμήνου 2021 ότι οι δημοσιονομικοί περιορισμοί δεν προκύπτουν από πολιτικές αποφάσεις αλλά από τις συνθήκες βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους. Όπως άλλωστε αναφέρει και η σχετική απόφαση, οι χώρες με υψηλό δημόσιο χρέος θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικές και να φροντίζουν ώστε ο ρυθμός αύξησης των εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δημόσιων δαπανών να είναι χαμηλότερος από τον μεσοπρόθεσμο ρυθμό αύξησης του δυνητικού ΑΕΠ.

Όσον αφορά τη δεύτερη απόφαση, που συνιστά αναστροφή της μέχρι τώρα νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ, το ενδεχόμενο της οποίας είχαμε αναφέρει στην Έκθεση του Β' τριμήνου του 2021, έχει ήδη προκαλέσει σημαντικές αυξήσεις στις αποδόσεις των ελληνικών και άλλων ευρωπαϊκών τίτλων. Η επίπτωση, ωστόσο, στις δαπάνες εξυπηρέτησης του ελληνικού δημόσιου χρέους θα είναι περιορισμένη και σταδιακή καθώς το σύνολό του σχεδόν είναι σε σταθερά επιτόκια και μόλις το ένα τέταρτο του χρέους είναι διαπραγματεύσιμο στις αγορές. Από την άλλη πλευρά, δεν πρέπει να μας διαφεύγει η επίπτωση των αυξημένων επιτοκίων στον ιδιωτικό δανεισμό που παρότι δεν έχει άμεσες δημοσιονομικές συνέπειες, ενδέχεται να υπονομεύσει την οικονομική βιωσιμότητα επιχειρήσεων και νοικοκυριών και να επιβραδύνει τους ρυθμούς μεγέθυνσης. Αξίζει ακόμα να επισημάνουμε τις ειδικές παρεμβάσεις που προγραμματίζονται για τα ομόλογα των χωρών του Νότου με σκοπό να περιορίσουν τις αποκλίσεις και να αποτρέψουν μεγάλες αυξήσεις των αποδόσεων και του κόστους δανεισμού. Παρότι δεν γνωρίζουμε τις λεπτομέρειες αυτών των παρεμβάσεων, μπορούμε να εικάσουμε ότι θα συνοδεύονται από προϋποθέσεις και εκπλήρωση συγκεκριμένων κριτηρίων.

Πέρα από την αύξηση των επιτοκίων, η μείζονα δημοσιονομική πρόκληση που αντιμετωπίζει η χώρα μας προέρχεται από τις ανάγκες κάλυψης των αυξημένων τιμών ενέργειας που επιβαρύνουν σημαντικά το κόστος παραγωγής των επιχειρήσεων και το κόστος διαβίωσης των νοικοκυριών. Οι μέχρι σήμερα παρεμβάσεις, όπως και εκείνες στην περίοδο της πανδημίας, μετέθεσαν το κόστος αποκλειστικά στο κράτος, δηλαδή τους συνεπείς φορολογούμενους, σημερινούς και μελλοντικούς. Οι πρόσφατες αποφάσεις για φορολόγηση των έκτακτων κερδών και η επιβολή πλαφόν στις τιμές χονδρικής πώλησης του ρεύματος (από τον Ιούλιο) σηματοδοτούν αλλαγή κατεύθυνσης που μεταφέρει μέρος του κόστους των παρεμβάσεων στους παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος. Στις σημερινές συνθήκες δεν υπάρχουν περιθώρια γενικευμένων παρεμβάσεων – όπως στην περίοδο της πανδημίας – καθώς θα επιδεινώσουν την ήδη εύθραυστη δημοσιονομική κατάσταση και θα καταστήσουν τη χώρα μας ευάλωτη σε κάθε είδους διαταραχές. Τα όποια μέτρα εισοδηματικής στήριξης θα πρέπει να είναι προσωρινά, στοχευμένα και να χρηματοδοτούνται από πρόσθετα τρέχοντα έσοδα ώστε να μην επιβαρύνουν το δημόσιο χρέος. Η απαρέγκλιτη τήρηση της δημοσιονομικής σταθερότητας είναι αναγκαία συνθήκη για να αποφύγει η χώρα μας τις χειρότερες συνέπειες της διεθνούς οικονομικής αστάθειας.

Summary

The Greek economy recorded a strong annual growth rate of 7% in the first quarter of the year, well above the euro area average (5.4%). The unemployment rate in April is significantly lower compared to the previous year (12.5% from 17.2%) as employment recorded an impressive growth of 10.8%. On the other hand, in the first quarter of the year, the wage cost index dropped by 1.9% compared to last year while the current account deficit is almost two and a half times higher than in the first quarter of 2021 (6.4 billion against 2.6 billion). Inflation, finally, is constantly increasing as in May the harmonised index reached 10.5% and the national index 11.3%.

Fiscal data for the first four months clearly show an improvement of the General Government's Primary Balance by 5.4 billion euros compared with the previous year, mainly due to the phasing-out of emergency pandemic measures and rising tax revenues (mainly VAT) following inflation. At the same time, the public debt-to-GDP ratio continues to decline due to the significant increase in nominal GDP as a result of higher inflation. These developments, combined with the implementation of agreed commitments, have resulted in the termination of the enhanced surveillance as well as the upgrade of the credit rating of the Hellenic Republic, which remains one notch below the investment grade.

Developments in the Greek economy are determined by international conditions, which are worrying due to at least three factors: rising energy costs, rising interest rates and geopolitical instability, the combination of which intensifies economic uncertainty. Prolonged uncertainty, in turn, will affect the perception of risk and consequently the capital movements that finance both private investment and public borrowing, while at the same time may lead to the postponement of consumer decisions.

In this light, the strong growth rate of the first quarter is definitely a positive development, but two factors must be taken into account. The first is the base effect, i.e., the negative growth of the first quarter 2021 (-1.7%), when restrictive measures were still in force. The second is that the war in Ukraine started at the end of February, i.e., it affected only the last month of the first quarter. Given these facts, we expect a slowdown in the second quarter of the year, the extent of which will depend, among other things, on the performance of tourism, the activation of the Recovery and Resilience Fund, the impact of increased energy costs and rising borrowing rates.

At the European level, we note the lack of coordinated action to address energy costs - which should go hand in hand with sanctions against Russia - and two important decisions that are changing the fiscal framework: the extension of the general escape clause from the Stability Pact in 2023 and the decision to hike the ECB interest rates in July (with further increases to follow). The first decision facilitates national fiscal interventions to cover increased energy costs, but should not cause complacency. We emphasised in the fourth quarter 2021 report that fiscal constraints do not arise from political decisions but from public debt sustainability conditions. As stated in the relevant decision, countries with high public debt should be

especially careful and ensure that the growth rate of nationally funded current public expenditures are lower than the medium-term growth rate of potential GDP.

Regarding the second decision, which is a reversal of the ECB monetary policy, the possibility of which we had mentioned in the report of the second quarter of 2021, has already caused significant increases in the yields of Greek and other European bonds. The impact, however, on Greek public debt service costs will be limited and gradual as almost all of it is at fixed interest rates and only a quarter of the debt is traded in the markets. On the other hand, we should not ignore the impact of higher interest rates on private borrowing, which, although not having direct fiscal implications, may undermine the economic viability of businesses and households and slow down growth. It is also worth noting the special interventions planned by the ECB for South European countries in order to narrow yield spreads and prevent large increases in borrowing costs. Although we do not know the details of these interventions, we can assume that they will be accompanied by conditions and fulfillment of specific criteria.

On top of rising interest rates, the major fiscal challenge for our country comes from the need to meet the increased energy prices that significantly burden the production costs of businesses and the living cost of households. So far, fiscal interventions shifted the burden exclusively on the state budget, i.e., compliant taxpayers, present and future. The recent decisions to tax windfall profits and impose a ceiling on wholesale prices of electricity (from July) signal a change of direction that shifts part of the burden on electricity producers. In current conditions, there is no room for generalised interventions - as in the period of the pandemic - as they will worsen the fragile fiscal situation and render Greece vulnerable to external shocks. Fiscal support measures should be temporary, targeted and financed by additional current revenues so as not to burden the public debt. Fiscal stability is a necessary condition for our country to avoid the worst consequences of international economic instability.

1. Μακροοικονομικές εξελίξεις

1.1. Διεθνές και ευρωπαϊκό περιβάλλον

Η προοπτική για την παγκόσμια οικονομία έχει επιδεινωθεί, κυρίως λόγω του πολέμου στην Ουκρανία. Η κρίση που προέκυψε από την εισβολή συνεχίζεται, ενώ η παγκόσμια οικονομία βρισκόταν σε τροχιά αποκατάστασης χωρίς όμως να έχει ανακάμψει πλήρως από την πανδημία και με το επίπεδο της οικονομικής ανάκαμψης να αποκλίνει σημαντικά μεταξύ των προηγμένων και των αναπτυσσόμενων οικονομιών. Οι αυξήσεις των τιμών των καυσίμων και των τροφίμων έχουν ήδη αντίκτυπο σε παγκόσμια κλίμακα, με τους ευάλωτους πληθυσμούς, ιδιαίτερα στις χώρες χαμηλού εισοδήματος, να πλήττονται περισσότερο. Εκτός από τον πόλεμο, τα περιοριστικά μέτρα στην Κίνα προκαλούν νέα συμφόρηση στις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες. Οι υψηλότερες, ευρύτερες και πιο επίμονες πιέσεις τιμών οδήγησαν επίσης σε πιο αυστηρή νομισματική πολιτική σε πολλές χώρες. Οι συνολικοί κίνδυνοι για την παγκόσμια οικονομία έχουν αυξηθεί απότομα και οι πολιτικές για την αντιμετώπιση τους αποτελούν μείζονα πρόκληση.

Σύμφωνα με το ΔΝΤ (WEO, Απρίλιος 2022) η παγκόσμια οικονομική μεγέθυνση εκτιμάται στο 6,1% για το 2021, ενώ η πρόβλεψη για το 2022 και το 2023 είναι στο 3,6% (από 4,4% και 3,8% αντίστοιχα τον Ιανουάριο του 2022). Ο ΟΟΣΑ στην πρόσφατη επικαιροποίηση των προβλέψεών του εκτιμά ότι η παγκόσμια οικονομία θα μεγεθυνθεί με ρυθμό 3,0% το 2022 και με 2,8% το 2023 (από 4,5% και 3,2% αντίστοιχα στην προηγούμενη πρόβλεψη).

Η εκτίμηση του ΔΝΤ για την Ευρωζώνη είναι 5,3% για το 2021, ενώ προβλέπει ρυθμούς μεγέθυνσης 2,8% για το τρέχον έτος και 2,3% και το επόμενο έτος (από 3,9% και 2,5% αντίστοιχα, τον Ιανουάριο). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις Εαρινές προβλέψεις της αναθεώρησε προς τα κάτω τους ρυθμούς μεγέθυνσης σε 2,7% για το 2022 (από 4,0%) ενώ για το 2023 η πρόβλεψη είναι στο 2,3% (από 2,7%). Η εκτίμηση του ΟΟΣΑ για την Ευρωζώνη για το 2022 (Ιούνιος 2022) είναι 2,6% και για το 2023 1,6% (από 4,3% και 2,5% αντίστοιχα στις προβλέψεις του Δεκεμβρίου 2021). Ο πληθωρισμός στις χώρες του ΟΟΣΑ αναμένεται να διαμορφωθεί σε επίπεδα κοντά στο 8,5% το 2022 και κοντά στο 6,0% το 2023.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αναθεώρησε (Ιούνιος 2022) προς τα κάτω το βασικό σενάριο για τον ρυθμό μεγέθυνσης της Ευρωζώνης το 2022 στο 2,8% (έναντι 3,7% τον Μάρτιο 2022) και για το 2023 στο 2,1% (έναντι 2,8% τον Μάρτιο 2022) ενώ αναθεώρησε προς τα πάνω τη πρόβλεψη για το 2024 στο 2,1% (έναντι 1,6%). Στο δυσμενές σενάριο¹ η πρόβλεψη για το

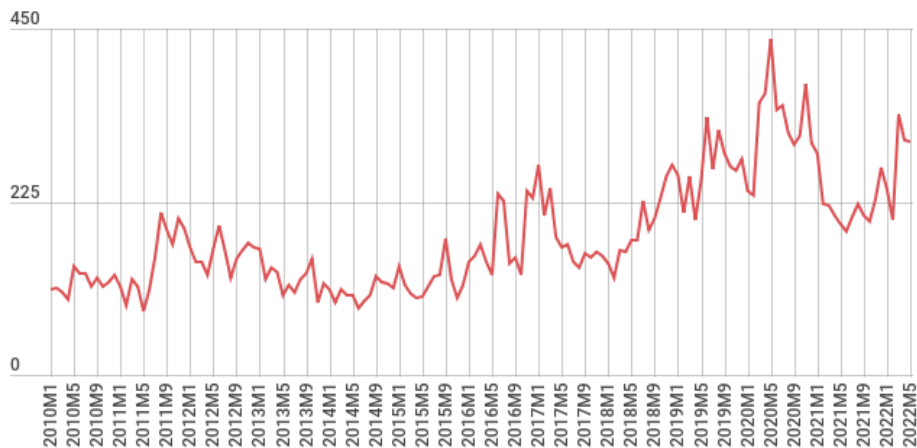
---

¹ Οι προβλέψεις στο δυσμενές σενάριο βασίζονται στην υπόθεση ότι, η έντονη φάση του πολέμου στην Ουκρανία θα είναι πιο παρατεταμένη από ό,τι αναμενόταν στο βασικό σενάριο και θα επεκταθεί έως το 2023. Αυτό σχετίζεται με επίμονες γεωπολιτικές εντάσεις και ευρύτερες κυρώσεις, οι οποίες θα προκαλέσουν μεγαλύτερες και μεγαλύτερης διάρκειας διαταραχές στην Ευρωζώνη. Το σενάριο προϋποθέτει πλήρη περικοπή των ρωσικών ενεργειακών εξαγωγών προς την Ευρωζώνη από το τρίτο τρίμηνο του 2022, γεγονός που θα οδηγήσει σε περιορισμό των προμηθειών φυσικού αερίου, σημαντικά υψηλότερες τιμές των βασικών εμπορευμάτων, μείωση του εμπορίου και εντεινόμενα προβλήματα της παγκόσμιας αλυσίδας αξίας. Τόσο οι τιμές του πετρελαίου όσο και του φυσικού αερίου θα είναι σημαντικά υψηλότερες από ό,τι στο βασικό σενάριο. Δεδομένων των χαμηλών δυνατοτήτων ταχείας υποκατάστασης των ρωσικών προμηθειών φυσικού αερίου, οι ευρωπαϊκές τιμές φυσικού αερίου θεωρείται ότι θα διπλασιαστούν σε σύγκριση με το βασικό σενάριο έως το τέταρτο τρίμηνο του 2022.

2022 μειώνεται στο 1,3%, στο -1,7% το 2023 και στο 3,0% για το 2024. Όσον αφορά τον πληθωρισμό βάσει του Εναρμονισμένου ΔTK, προβλέπεται σημαντική αύξηση στο 6,8% για το 2022 (έναντι προηγούμενης πρόβλεψης 5,1%), στο 3,5% για το 2023 (από 2,1%) και στο 2,1% για το 2024 (από 1,9%). Το δυσμενές σενάριο προβλέπει 8,0% για το 2022, 6,4% για το 2023 και 1,9 για το 2024.

Εμφανής είναι η αύξηση που κατέγραψε και ο δείκτης αβεβαιότητας παγκόσμιας οικονομικής πολιτικής (Global Economic Policy Uncertainty, GEPU) από τα μέσα του 2021, έπειτα από μια παρατεταμένη περίοδο πτώσης, ως συνέπεια αφενός της εμφάνισης νέων παραλλαγών του ιού και αφετέρου της αβεβαιότητας για τα μέτρα οικονομικής πολιτικής, την εξέλιξη του πληθωρισμού, του πολέμου στην Ουκρανία και των γενικότερων γεωπολιτικών εντάσεων.

Διάγραμμα 1 Δείκτης Αβεβαιότητας Διεθνούς Οικονομικής Πολιτικής (GEPU)

● Δείκτης Αβεβαιότητας Διεθνούς Οικονομικής Πολιτικής

Οι κίνδυνοι για την παγκόσμια οικονομία είναι αυξημένοι και σε γενικές γραμμές συγκρίσιμοι με την κατάσταση στην αρχή της πανδημίας, με τα επιμέρους στοιχεία να αλληλεπιδρούν με τρόπους που είναι εγγενώς δύσκολο να γίνουν προβλέψεις. Οι πιο εμφανείς κίνδυνοι αφορούν:

- Την κλιμάκωση του πολέμου στην Ουκρανία που μπορεί να προκαλέσει κλιμάκωση της ανθρωπιστικής κρίσης και αύξηση των προσφυγικών ροών στις γειτονικές χώρες, τις αυστηρότερες κυρώσεις στη Ρωσία που οδηγούν σε μεγαλύτερες αυξήσεις του ενεργειακού κόστους της Ευρώπης και την περαιτέρω αποσταθεροποίηση των γεωπολιτικών ισορροπιών που ενισχύει την παγκόσμια αβεβαιότητα.
- Τα υψηλότερα επιτόκια που οδηγούν σε δύσκολες επιλογές γύρω από τη δημοσιονομική πολιτική μεσοπρόθεσμα, καθώς οι πιέσεις για κοινωνικές και σε ορισμένες περιπτώσεις, για αμυντικές δαπάνες μπορεί να παραμείνουν υψηλές. Το πρόβλημα θα ενταθεί περισσότερο εάν η νομισματική πολιτική στις προηγμένες οικονομίες αντιδράσει ακόμη πιο έντονα στις πληθωριστικές πιέσεις από ό,τι αναμενόταν.
- Τις αυξημένες κοινωνικές εντάσεις που προέρχονται από την εκτίναξη του κόστους κάλυψης των βασικών αναγκών σε ενέργεια και τρόφιμα.

- Την αναζωπύρωση της πανδημίας με την πρόσφατη αύξηση των κρουσμάτων σε συνδυασμό με την εμφάνιση περισσότερο ανθεκτικών μεταλλάξεων.
- Την συνεχιζόμενη κλιματική κατάσταση έκτακτης ανάγκης: Παρά κάποια βήματα στην πορεία προς μια πράσινη μετάβαση, οι παγκόσμιες εκπομπές ρύπων είναι, με βάση τις τρέχουσες τάσεις, πολύ πιθανό να υπερβούν τους στόχους της Συμφωνίας του Παρισιού για τη θερμοκρασία μέχρι το τέλος του αιώνα και να οδηγήσουν σε καταστροφική κλιματική αλλαγή. Πράγματι, οι επιπτώσεις της αύξησης της θερμοκρασίας έχουν ήδη αρχίσει να φαίνονται: οι ξηρασίες, οι δασικές πυρκαγιές, οι πλημμύρες και οι μεγάλοι τυφώνες έχουν αυξηθεί σε συχνότητα και σε ένταση.

1.2. Εγχώριο περιβάλλον

ΑΕΠ και συνιστώσες

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, για το πρώτο τρίμηνο του 2022 το ΑΕΠ παρουσίασε αύξηση 7,0% σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του 2021 (έναντι αύξησης κατά 5,4% στην Ευρωζώνη).

Η αύξηση του ΑΕΠ οφείλεται κυρίως στην δυναμική αύξηση των Επενδύσεων (12,7%), των Εξαγωγών Αγαθών και Υπηρεσιών (9,6% συνολικά, 23,0% για υπηρεσίες και 2,5% για αγαθά), της Ιδιωτικής Κατανάλωσης (11,6%) και της Δημόσιας Κατανάλωσης (1,8%). Αντίθετα, αρνητική επίπτωση είχε η σημαντική αύξηση των Εισαγωγών Αγαθών και Υπηρεσιών (17,5% συνολικά, 15,5% για υπηρεσίες και 17,8% για αγαθά).

Πίνακας 1 ΑΕΠ και συνιστώσες, ποσοστιαίες μεταβολές (%)

		2021-Q1	2021-Q2	2021-Q3	2021-Q4	2022-Q1
Ιδιωτική Κατανάλωση	ετήσια	-4,9	15,1	12,0	11,9	11,6
	τριμηνιαία	2,8	3,0	2,7	2,9	2,5
Δημόσια Κατανάλωση	ετήσια	5,1	6,1	4,4	0,1	1,8
	τριμηνιαία	0,1	0,8	0,8	-1,6	1,8
Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	Ετήσια	14,4	19,2	19,3	24,3	12,7
	τριμηνιαία	14,4	2,1	4,3	2,0	3,7
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	ετήσια	-2,0	25,9	49,4	24,1	9,6
	τριμηνιαία	9,1	-8,5	15,9	7,2	-3,6
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	ετήσια	-5,3	20,9	19,5	33,3	17,5
	τριμηνιαία	7,2	8,8	8,2	5,6	-5,6
ΑΕΠ	ετήσια	-1,7	15,0	11,7	8,1	7,0
	τριμηνιαία	3,4	1,3	2,3	0,8	2,3

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί

Η αύξηση των Επενδύσεων για το πρώτο τρίμηνο του 2022 οφείλεται κυρίως στις κατηγορίες Μηχανολογικός Εξοπλισμός και Οπλικά Συστήματα (ετήσια αύξηση 39,0%), Κατοικίες (ετήσια αύξηση 18,6%), Άλλες Κατασκευές (ετήσια αύξηση 15,9%) και Άλλα Προϊόντα (ετήσια αύξηση 5,2%), ενώ αρνητική συμβολή παρουσίασαν οι κατηγορίες Εξοπλισμός Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ετήσια μείωση 37,2%), Αγροτικά Προϊόντα (ετήσια μείωση 6,8%) και Μεταφορικός Εξοπλισμός (ετήσια μείωση 2,6%).

Προβλέψεις, Κίνδυνοι και Προοπτικές

Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας (Απρίλιος 2022) η ελληνική οικονομία θα αναπτυχθεί με ρυθμό 3,1% το 2022 και 4,8% το 2023 ενώ ο πληθωρισμός προβλέπεται στο 5,6% το 2022 και 1,6% το 2023. Μεσοπρόθεσμα, οι προοπτικές ανάπτυξης αναμένεται να παραμείνουν θετικές και το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί με ρυθμό 3,5% το 2024 και 3,3% το 2025.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις Εαρινές προβλέψεις για την Ελλάδα αναμένει μεγέθυνση 3,5% για το 2022 και 3,1% για το 2023 ενώ ο πληθωρισμός θα διαμορφωθεί στο 6,3% το 2022 και στο 1,9% για το 2023.

Ο ΟΟΣΑ (Ιούνιος 2022) προβλέπει ανάπτυξη 2,8% για το 2022 και 2,5% για το 2023 (από 4,8% και 2,9% αντίστοιχα τον Δεκέμβριο του 2021) ενώ ο πληθωρισμός εκτιμάται σε 8,8% για το τρέχον έτος και στο 3,4% για το 2023 (από 3,1% και 1,5% αντίστοιχα τον Δεκέμβριο του 2021).

Το ΔΝΤ από την πλευρά του, προβλέπει ανάπτυξη 3,5% για το 2022 και 2,6% για το 2023 ενώ για τον πληθωρισμό οι προβλέψεις είναι 4,5% για το 2022 και 1,3% για το 2023.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα συμπεράσματα της αποστολής του ΔΝΤ στην Αθήνα, στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων του άρθρου IV του 2022, όπου επισημαίνεται η πρόωρη καταβολή όλων των εκκρεμών πιστώσεων του ΔΝΤ (1,8 δισ. ευρώ) που θα μειώσει περαιτέρω τις ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες αλλά εγείρονται ενστάσεις για τη σχεδιαζόμενη κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης στο σύνολο των φορολογούμενων και προτείνεται η μείωση των δαπανών για μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων και πάγωμα των συντάξεων φέτος.

Βραχυχρόνιοι δείκτες

Αναφορικά με τους βραχυχρόνιους δείκτες, ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (Economic Sentiment Indicator, ESI) διαμορφώθηκε στις 108,0 μονάδες τον Μάιο του 2022, ελαφρώς μειωμένος σε σχέση με τον Μάιο του 2021 (108,6) και αυξημένος σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα (105,1). Ο Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών στη Μεταποίηση (PMI) διαμορφώθηκε στις 53,8 μονάδες τον Μάιο του 2022 μειωμένος από τις 54,8 μονάδες τον Απρίλιο.

Ο Γενικός Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής παρουσίασε τον Απρίλιο του 2022 μείωση κατά 4,5% σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2021, κυρίως λόγω της μείωσης κατά 21,7% του δείκτη ορυχείων – λατομείων, κατά 19,7% του δείκτη παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, κατά 0,9% του δείκτη παροχής νερού και κατά 0,5% του δείκτη μεταποίησης.

Ο Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Λιανικό Εμπόριο τον Μάρτιο του 2022 παρουσίασε αύξηση σε ετήσια βάση κατά 20,2% ενώ σε εποχικά διορθωμένους όρους κατά 2,7% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Ο Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο κατά τον ίδιο μήνα αυξήθηκε κατά 12,3% σε ετήσια βάση, ενώ σε εποχικά διορθωμένους όρους κατά 1,8% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα.

Ρευστότητα

Ο συνολικός δανεισμός του ιδιωτικού τομέα (επιχειρήσεις και νοικοκυριά) από τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα συνεχίζει την καθοδική του πορεία. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, τον Απρίλιο του 2022 το υπόλοιπο των δανείων ήταν 109,8 δις ευρώ, μειωμένο κατά 19,6 δις ευρώ (-15,1%) σε ετήσια βάση και αυξημένο κατά 1,8 δις ευρώ (1,7%) σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του 2022. Σημειώνουμε ότι μέρος της μείωσης των δανείων οφείλεται στις τιτλοποιήσεις των μη εξυπηρετούμενων δανείων που αφαιρούνται από τους ισολογισμούς των τραπεζών.

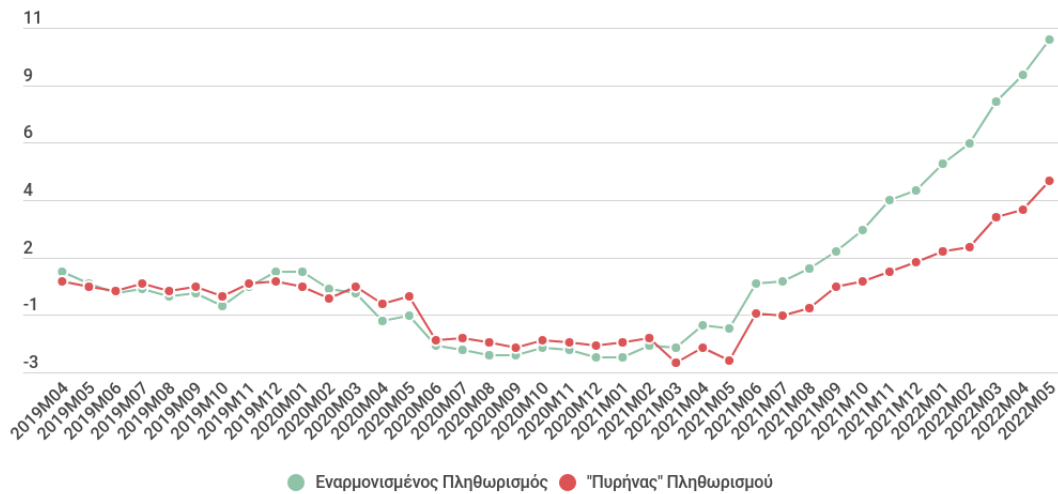
Οι ακαθάριστες ροές νέων δανείων (δηλαδή, το σύνολο δανείων τακτής λήξης χωρίς την αφαίρεση των αποπληρωμών εκ μέρους των δανειοληπτών) αυξήθηκαν το πρώτο τετράμηνο του 2022 (4.475 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2021 που διαμορφώθηκαν στα 4.056 εκατ. ευρώ). Τα νέα δάνεια προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις αυξήθηκαν (από 3.359 εκατ. ευρώ σε 3.650 εκατ. ευρώ), ενώ τα λοιπά νέα δάνεια (στεγαστικά, καταναλωτικά, ελεύθεροι επαγγελματίες) αυξήθηκαν από 697 εκατ. ευρώ σε 825 εκατ. ευρώ.

Αναφορικά με τις καταθέσεις επιχειρήσεων και νοικοκυριών, τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος καταγράφουν το ποσό των 178,2 δις ευρώ τον Απρίλιο του 2022, αυξημένες κατά 10,5 δις ευρώ (6,3%) σε ετήσια βάση και κατά 416 εκατ. ευρώ (0,2%) σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2022. Η αύξηση στις καταθέσεις των μη χρηματοοικονομικών επιχειρήσεων και των νοικοκυριών αποδίδεται κυρίως στις μεταβιβάσεις των μέτρων στήριξης αλλά και στην προληπτική αποταμίευση, στην αναβολή της κατανάλωσης λόγω των περιοριστικών μέτρων, στην αναστολή φορολογικών και άλλων υποχρεώσεων.

Πληθωρισμός

Ο πληθωρισμός (ετήσια ποσοστιαία μεταβολή του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή) ανήλθε τον Μάιο του 2022 στο 10,5% σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, αυξημένος σε σχέση με τον Μάιο του 2021 (-1,2%) και σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα (9,1%).

Διάγραμμα 2 Πληθωρισμός εναρμονισμένου δείκτη και "πυρήνας" πληθωρισμού

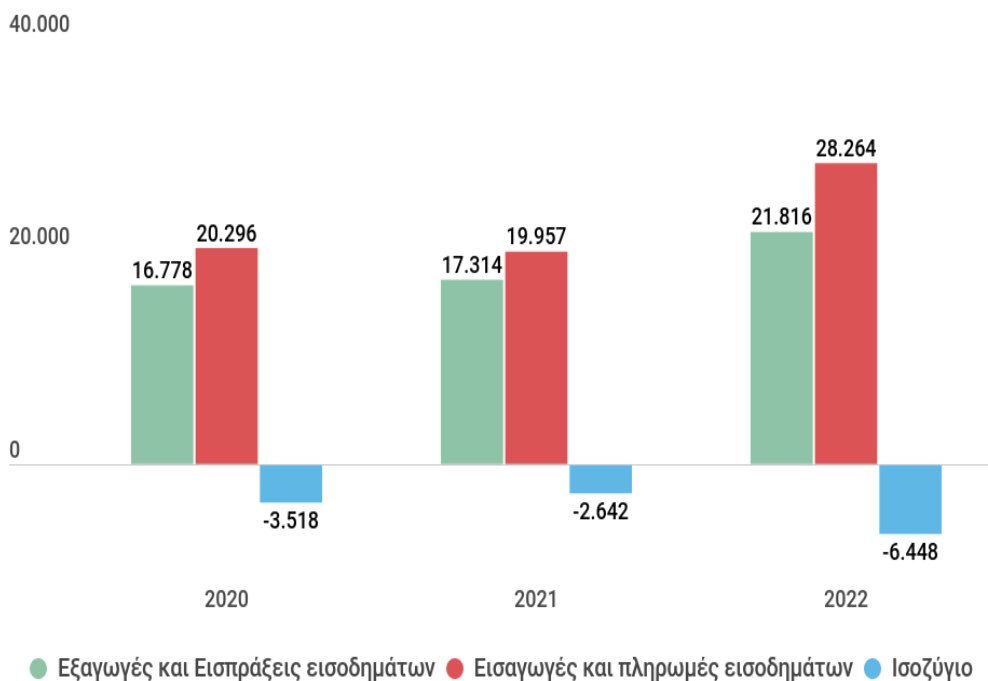
Ο «πυρήνας» του πληθωρισμού (δεν περιλαμβάνει την ενέργεια και τα μη επεξεργασμένα τρόφιμα), διαμορφώθηκε στο 4,8% τον Μάιο του 2022 αυξημένος σε σχέση με τον Μάιο του προηγούμενου έτους (-2,5%) και σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα (3,6%). Στην Ευρωζώνη, τον Μάιο ο εναρμονισμένος δείκτης αυξήθηκε σε ετήσια βάση κατά 8,1%, ενώ ο «πυρήνας» του πληθωρισμού διαμορφώθηκε σε 4,4%.

Σημαντική αύξηση κατέγραψε ο δείκτης τιμών παραγωγού στη βιομηχανία και ο δείκτης τιμών εισαγωγών στη βιομηχανία. Συγκεκριμένα, τον Απρίλιο ο δείκτης τιμών παραγωγού στη βιομηχανία αυξήθηκε σε ετήσια βάση κατά 48,8% έναντι αύξησης 14,6% την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι, ενώ σε σχέση με τον Μάρτιο αυξήθηκε κατά 2,5%. Ο δείκτης τιμών εισαγωγών στη βιομηχανία για τον Απρίλιο παρουσίασε ετήσια αύξηση 39,1% έναντι αύξησης 28,2% την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι, ενώ σε σχέση με τον Μάρτιο αυξήθηκε κατά 5,0%.

Εξωτερικός τομέας

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, για το πρώτο τρίμηνο του 2022, το έλλειμμα του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών επιδεινώθηκε κατά 3,8 δις ευρώ σε σχέση με το 2021. Συγκεκριμένα, το έλλειμμα 2,6 δις ευρώ του 2021 αυξήθηκε σε έλλειμμα 6,5 δις ευρώ. Η αύξηση του ελλείμματος οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών κατά 46,6% (έναντι αύξησης 0,2% το 2021) και στη μείωση των εισπράξεων πρωτογενών και δευτερογενών εισοδημάτων κατά 9,3% (έναντι αύξησης 9,1% το 2021). Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά 36,0% (έναντι αύξησης 1,6% το 2021) και οι πληρωμές πρωτογενών και δευτερογενών εισοδημάτων αυξήθηκαν κατά 1,6% (έναντι μείωσης 14,3% το 2021). Όσον αφορά τις ταξιδιωτικές εισπράξεις αυξήθηκαν κατά 364 εκατ. ευρώ το πρώτο τρίμηνο του 2022 σε σχέση με το 2021 (αύξηση 342,2%). Η αύξηση των ταξιδιωτικών εισπράξεων οφείλεται στην άνοδο της εισερχόμενης ταξιδιωτικής κίνησης κατά 295,8%, καθώς και στην αύξηση της μέσης δαπάνης ανά ταξίδι κατά 10,3%.

Διάγραμμα 3 Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών Ιανουαρίου-Μαρτίου, σε εκατ. ευρώ

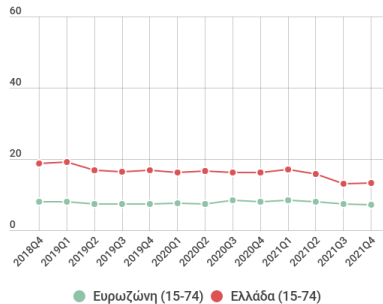
Ειδικά για τον μήνα Μάρτιο του 2022, το έλλειμμα αυξήθηκε κατά 881 εκατ. ευρώ, εξέλιξη που οφείλεται κυρίως στη επιδείνωση του ισοζυγίου αγαθών (αύξηση ελλείμματος κατά 389 εκατ. ευρώ), του ισοζυγίου πρωτογενών εισοδημάτων (αύξηση ελλείμματος κατά 472 εκατ. ευρώ) και του ισοζυγίου δευτερογενών εισοδημάτων (αύξηση ελλείμματος κατά 180 εκατ. ευρώ), ενώ η θετική συμβολή του ισοζυγίου υπηρεσιών (αύξηση πλεονάσματος κατά 160 εκατ. ευρώ) δεν ήταν ικανή να αντισταθμίσει την αύξηση του ελλείματος.

Ανεργία

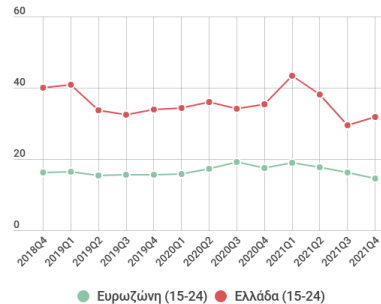
Σύμφωνα με τη Μηνιαία Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ, το εποχικά διορθωμένο ποσοστό ανεργίας τον Απρίλιο του 2022 διαμορφώθηκε σε 12,5% έναντι 17,2% τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους και σε 12,6% τον Μάρτιο του 2022. Ο αριθμός των ανέργων τον Απρίλιο του 2022 ανήλθε σε 587.595 άτομα, μειωμένος κατά 182.482 άτομα σε σχέση με τον Απρίλιο του 2021 (μείωση 23,7%) και κατά 11.707 άτομα σε σχέση με τον Μάρτιο του 2022 (μείωση 2,0%).

Διάγραμμα 4 Ποσοστό ανεργίας, Ελλάδα και Ευρωζώνη

4Α Ανεργία στο σύνολο του πληθυσμού (15-74 ετών)

4Β Ανεργία στους νέους (15-24 ετών)

Επιπλέον, σύμφωνα με τη Μηνιαία Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ, η ανεργία των νέων κάτω των 25 ετών στην Ελλάδα διαμορφώθηκε σε 30,6% τον Απρίλιο του 2022 έναντι 47,8% τον Απρίλιο του 2021.

Απασχόληση

Με βάση τα μηνιαία στοιχεία, το σύνολο των απασχολούμενων τον Απρίλιο του 2022 ανήλθε σε 4.123.634 άτομα, αριθμός αυξημένος κατά 403.552 άτομα σε σχέση με τον Απρίλιο του 2021 (αύξηση 10,8%) και μειωμένος κατά 41.072 άτομα σε σχέση με τον Μάρτιο του 2022 (μείωση 1,0%).

Η μερική απασχόληση κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021, διαμορφώθηκε στο 9,0% του συνόλου της απασχόλησης (έναντι 7,7% στο τέταρτο τρίμηνο του 2020) ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στην Ευρωζώνη είναι 21,0% (έναντι 21,3% πέρσι). Η προσωρινή απασχόληση αντιστοιχούσε στο 9,2% του συνόλου των μισθωτών (έναντι 9,6% στο τέταρτο τρίμηνο του 2020) ενώ στην Ευρωζώνη διαμορφώθηκε στο 15,5% (έναντι 14,4% το προηγούμενο έτος).

Ροές μισθωτής εργασίας

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Εργασίας που τηρούνται στο σύστημα ΕΡΓΑΝΗ, την περίοδο Ιανουάριος - Απρίλιος του 2022 καταγράφηκαν 789.235 προσλήψεις και 641.112 αποχωρήσεις διαμορφώνοντας ένα θετικό ισοζύγιο 148.123 θέσεων μισθωτής εργασίας (από θετικό ισοζύγιο 81.942 την αντίστοιχη περίοδο του 2021). Η βελτίωση στις ροές της αγοράς εργασίας κατά 66.181 θέσεις εργασίας οφείλεται στην αύξηση των προσλήψεων (363.275 περισσότερες από το προηγούμενο έτος) η οποία αντιστάθμισε και ξεπέρασε την αύξηση των αποχωρήσεων (297.094 περισσότερες από το προηγούμενο έτος). Η μερική (και εκ περιτροπής) απασχόληση αντιστοιχούσε στο 42,4% των νέων προσλήψεων το πρώτο τετράμηνο του 2022, αυξημένη σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2021 (36,9%).

Αμοιβές

Με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο (εποχικά διορθωμένος) Δείκτης Μισθολογικού Κόστους στο σύνολο της οικονομίας² παρουσιάζει μείωση κατά 1,9% το πρώτο τρίμηνο του 2022 σε σύγκριση με πρώτο τρίμηνο του 2021, έναντι ετήσιας αύξησης 5,8% κατά την αντίστοιχη σύγκριση του 2021 με το 2020.

Διαθέσιμο εισόδημα

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για τους τριμηνιαίους μη χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς θεσμικών τομέων (για το τέταρτο τρίμηνο του 2021) το διαθέσιμο εισόδημα του τομέα των νοικοκυριών και των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά (ΜΚΙΕΝ) (S.1M) αυξήθηκε κατά 7,0% σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους, από 29,01 δισ. ευρώ σε 31,05 δισ. ευρώ, υποστηριζόμενο από τα έκτακτα μέτρα στήριξης.

---

² Περιλαμβάνει τους τομείς Β έως Σ της Στατιστικής Ταξινόμησης των Οικονομικών Δραστηριοτήτων ΣΤΑΚΟΔ 08/NACE Rev. 2. Δεν περιλαμβάνονται ο πρωτογενής τομέας και οι δραστηριότητες των νοικοκυριών.

[κενή σελίδα]

2. Δημοσιονομικές εξελίξεις

2.1. Δημοσιονομικό αποτέλεσμα Ελλάδας 2021

Το επίσημο δημοσιονομικό αποτέλεσμα (ισοζύγιο) της Γενικής Κυβέρνησης για το 2021 σε όρους ESA 2010 διαμορφώθηκε στα -13.589 εκατ. ευρώ, ή -7,4% του ΑΕΠ. Το πρωτογενές αποτέλεσμα (χωρίς τους τόκους δημοσίου χρέους) διαμορφώθηκε στα -9.089 εκατ. ευρώ, ή -5,0% του ΑΕΠ σε όρους ESA. Σύμφωνα με τη μεθοδολογία της ενισχυμένης εποπτείας το πρωτογενές ισοζύγιο διαμορφώθηκε σε έλλειμμα -10.011 εκατ. ευρώ, ή -5,5% του ΑΕΠ.

Πίνακας 2 Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα ΓΚ 2021, ΔΥΕ Απρίλιος 2022

	εκατ. ευρώ	% ΑΕΠ
Έσοδα	90.389	49,4
Δαπάνες	103.978	56,9
Ενοποιημένοι τόκοι ΓΚ	4.500	2,5
Ισοζύγιο ΓΚ κατά ESA (2010)	-13.589	-7,4
Πρωτογενές ισοζύγιο ΓΚ κατά ESA 2010	-9.089	-5,0
Προσαρμογές ενισχυμένης εποπτείας	-922	-0,5
Πρωτογενές αποτέλεσμα ΓΚ σύμφωνα με την μεθοδολογία της ενισχυμένης εποπτείας	-10.011	-5,5
Χρέος ΓΚ	353.389	193,3
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ)	182.830	

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, ΓΛΚ

Η αρνητική δημοσιονομική θέση προέρχεται κατά κύριο λόγο από τα έκτακτα επεκτατικά δημοσιονομικά μέτρα που πραγματοποιήθηκαν εντός του 2021 για την αντιμετώπιση της πανδημίας καθώς και από τη σημαντική μείωση του ΑΕΠ εξαιτίας του περιορισμού της οικονομικής δραστηριότητας.

Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας το πρωτογενές έλλειμμα το 2022 θα μειωθεί σε -2,0% του ΑΕΠ ενώ το 2023 θα διαμορφωθεί σε πλεόνασμα 1,1% του ΑΕΠ που θα αυξηθεί περαιτέρω στο 2,1% το 2024 και 2,3% το 2025. Το δημόσιο χρέος μειώθηκε το 2021 στο 193,3% του ΑΕΠ ενώ η μείωση εκτιμάται ότι θα συνεχιστεί και τα επόμενα χρόνια, 180,2% το 2022, 168,6% το 2023, 155,2% το 2024 και 146,5% το 2025.

2.2. Δημοσιονομικό αποτέλεσμα χωρών Ευρωζώνης 2021

Το πρωτογενές έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ της Γενικής Κυβέρνησης στην Ελλάδα το 2021 (-5%) υπερβαίνει τον αντίστοιχο μέσο όρο των χωρών της Ευρωζώνης (-3,6%) (βλ. παρακάτω Πίνακα). Οι χώρες με τη χειρότερη δημοσιονομική επίδοση σε όρους πρωτογενούς αποτελέσματος ως ποσοστό του ΑΕΠ ήταν η Μάλτα (-6,8%) και η Λετονία (-6,8%), ακολουθούμενες από την Γαλλία (-5,1%) και την Σλοβακία (-5,1%).

Το συνολικό δημοσιονομικό αποτέλεσμα ως ποσοστό του ΑΕΠ (κατά ESA) στην Ελλάδα διαμορφώθηκε σε -7,4%, το οποίο είναι το δεύτερο υψηλότερο στην Ευρωζώνη μετά από τη

Μάλτα (-8%). Τα χαμηλότερα ελλείμματα καταγράφονται στην Λιθουανία (-1%) και στην Κύπρο (-1,7%), ενώ στο Λουξεμβούργο καταγράφεται πλεόνασμα (0,9%). Στο σύνολο της Ευρωζώνης, το συνολικό δημοσιονομικό αποτέλεσμα ως ποσοστό του ΑΕΠ διαμορφώθηκε σε έλλειμμα -5,1%.

Τέλος, το ακαθάριστο χρέος Γενικής Κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ στην Ελλάδα μειώθηκε από το 206,3% το 2020 στο 193,3% το 2021 και παραμένει το υψηλότερο στην Ευρωζώνη ακολουθούμενο από εκείνο της Ιταλίας (150,8%) και της Πορτογαλίας (127,4%). Οι χώρες της Ευρωζώνης με το μικρότερο ακαθάριστο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι η Εσθονία (18,1%), ακολουθούμενη από το Λουξεμβούργο (24,4%) και την Λιθουανία (44,3%). Στο σύνολο της Ευρωζώνης, το ακαθάριστο δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώθηκε από το 97,2% το 2020 (83,8% το 2019) στο 95,6% το 2021.

Πίνακας 3 Πρωτογενές και συνολικό αποτέλεσμα και ακαθάριστο χρέος Γενικής Κυβέρνησης χωρών Ευρωζώνης, κατά ESA, % του ΑΕΠ, 2021

Χώρα	Πρωτογενές αποτέλεσμα (% του ΑΕΠ)	Συνολικό αποτέλεσμα, (% του ΑΕΠ)	Ακαθάριστο Χρέος ΓΚ, ΔΥΕ (% του ΑΕΠ)
Λουξεμβούργο	1,1	0,9	24,4
Κύπρος	0,1	-1,7	103,6
Πορτογαλία	-0,4	-2,8	127,4
Λιθουανία	-0,6	-1	44,3
Ιρλανδία	-1,1	-1,9	56
Ολλανδία	-1,9	-2,5	52,1
Φινλανδία	-2,1	-2,6	65,8
Εσθονία	-2,4	-2,4	18,1
Γερμανία	-3,1	-3,7	69,3
Ευρωζώνη	-3,6	-5,1	95,6
Ιταλία	-3,7	-7,2	150,8
Βέλγιο	-3,8	-5,5	108,2
Σλοβενία	-3,9	-5,2	74,7
Ισπανία	-4,7	-6,9	118,4
Αυστρία	-4,8	-5,9	82,8
Ελλάδα	-5,0	-7,4	193,3
Γαλλία	-5,1	-6,5	112,9
Σλοβακία	-5,1	-6,2	63,1
Λετονία	-6,8	-7,3	44,8
Μάλτα	-6,8	-8	57

Πηγή: Eurostat

2.3. Δημοσιονομικά στοιχεία Ιανουαρίου - Απριλίου 2022

Σύμφωνα με την εκτίμηση του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, το Ενοποιημένο Πρωτογενές Αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης με προσαρμογές το πρώτο τετράμηνο Ιανουαρίου - Απριλίου του 2022 καταγράφει πρωτογενές έλλειμμα 1.949 εκατ.

ευρώ που ισοδυναμεί με βελτίωση 5.442 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το αντίστοιχο πρώτο τετράμηνο του 2021.

Ο Κρατικός Προϋπολογισμός παρουσιάζει ταμειακό πρωτογενές αποτέλεσμα (πρωτογενές έλλειμμα 799 εκατ. ευρώ) αυξημένο κατά 5.402 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το αντίστοιχο πρώτο τετράμηνο του 2021. Στην πλευρά των εσόδων, εμφανίζονται αυξημένα τα φορολογικά έσοδα κατά 2.101 εκατ. ευρώ, τα μη φορολογικά και μη τακτικά έσοδα κατά 1.308 εκατ. ευρώ και μειωμένα τα έσοδα του ΠΔΕ κατά 504 εκατ. ευρώ. Επισημαίνεται ότι στα μη φορολογικά και μη τακτικά έσοδα του Κράτους συμπεριλαμβάνεται η είσπραξη της πρώτης δόσης, ποσού 1.718 εκ. ευρώ, από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) (ενώ οι αντιστοιχούσες δαπάνες ανέρχονται σε 11 εκ. ευρώ).

Στην πλευρά των δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού παρατηρείται μείωση κατά 2.915 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το πρώτο τετράμηνο του 2021, η οποία αποδίδεται στην μείωση των Πρωτογενών δαπανών του τακτικού προϋπολογισμού κατά 2.359 εκατ. ευρώ, των δαπανών του ΠΔΕ και Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας κατά 331 εκατ. ευρώ και των δαπανών για τόκους κατά 226 εκατ. ευρώ.

Στους υπόλοιπους υποτομείς της Γενικής Κυβέρνησης, τα Νομικά Πρόσωπα εμφανίζουν αυξημένα έσοδα κατά 1.965 εκατ. ευρώ και αυξημένες δαπάνες κατά 1.168 εκατ. ευρώ, καταλήγοντας σε ένα ταμειακό πρωτογενές αποτέλεσμα (πρωτογενές πλεόνασμα 684 εκατ. ευρώ) αυξημένο κατά 787 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το αντίστοιχο πρώτο τετράμηνο του 2021. Η αύξηση των εσόδων των Νομικών Προσώπων οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από μεταβιβάσεις κατά 1.098 εκατ. ευρώ και από λοιπά έσοδα κατά 526 εκατ. ευρώ (το τελευταίο δεν φαίνεται στη συνοπτική ταξινόμηση του πίνακα που ακολουθεί). Η αύξηση των δαπανών των Νομικών Προσώπων οφείλεται κυρίως στην αύξηση των δαπανών για επιδοτήσεις κατά 355 εκατ. ευρώ, για αγορές μη χρηματοοικονομικών στοιχείων κατά 337 εκατ. ευρώ και για αγορές αγαθών και υπηρεσιών κατά 329 εκατ. ευρώ (τα τελευταία δεν φαίνονται στη συνοπτική ταξινόμηση του πίνακα που ακολουθεί).

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) καταγράφουν αυξημένα έσοδα κατά 102 εκατ. ευρώ και αυξημένες δαπάνες κατά 105 εκατ. ευρώ, με συνέπεια το πρωτογενές αποτέλεσμα τους (πρωτογενές πλεόνασμα 131 εκατ. ευρώ) να είναι μειωμένο κατά 8 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το αντίστοιχο πρώτο τετράμηνο του 2021. Η αύξηση των εσόδων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από φόρους κατά 76 εκατ. ευρώ. Η αύξηση των δαπανών των ΟΤΑ οφείλεται κυρίως σε αυξημένες αγορές αγαθών και υπηρεσιών κατά 87 εκατ. ευρώ (το τελευταίο δεν φαίνεται στη συνοπτική ταξινόμηση του πίνακα που ακολουθεί).

Οι Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ) καταγράφουν αυξημένα έσοδα κατά 1.044 εκατ. ευρώ και αυξημένες δαπάνες κατά 17 εκατ. ευρώ, με συνέπεια την αύξηση του πρωτογενούς αποτελέσματος τους (πρωτογενές πλεόνασμα 481 εκατ. ευρώ) κατά 1.029 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το αντίστοιχο τετράμηνο του 2021. Η αύξηση των εσόδων των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης οφείλεται κυρίως στην αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών (το τελευταίο δεν φαίνεται στη συνοπτική ταξινόμηση του πίνακα που ακολουθεί) κατά 790 εκατ. ευρώ. Η αύξηση των δαπανών των ΟΚΑ οφείλεται κυρίως σε αύξηση των δαπανών για μεταβιβάσεις κατά 109 εκατ. ευρώ (το τελευταίο δεν φαίνεται στη συνοπτική ταξινόμηση του πίνακα που ακολουθεί).

Τέλος, η μεγαλύτερη αύξηση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Γενικής Κυβέρνησης κατά 547 εκατ. ευρώ το πρώτο τετράμηνο Ιανουαρίου - Απριλίου του 2022 έναντι μικρότερης αύξησης κατά 480 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο πρώτο τετράμηνο του 2021 είχε μεγαλύτερη

Έκθεση Α τριμήνου 2022

αρνητική επίπτωση στο πρωτογενές αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης το πρώτο τετράμηνο του 2022.

Πίνακας 4 Εκτέλεση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης Ιανουαρίου - Απριλίου, σε εκατ. ευρώ

	2021	2022	Διαφορά
Κρατικός Προϋπολογισμός			
Καθαρά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού	15.125	17.691	2.567
Φορολογικά Έσοδα	13.939	16.040	2.101
Μη Φορολογικά και μη Τακτικά Έσοδα	1.186	2.494	1.308
Επιστροφές φόρων	1.343	1.681	338
Έσοδα ΠΔΕ	1.343	839	-504
Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού	23.922	21.007	-2.915
Πρωτογενείς δαπάνες τακτικού	18.269	15.910	-2.359
Τόκοι	2.753	2.528	-226
Δαπάνες ΠΔΕ και Ταμείου Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας	2.900	2.569	-331
Πρωτογενές αποτέλεσμα Κρατικού Προϋπολογισμού	-6.201	-799	5.402
Νομικά Πρόσωπα εκτός Κρατικού Προϋπολογισμού			
Έσοδα	3.077	5.042	1.965
<i>εκ των οποίων μεταβιβάσεις</i>	<i>1.974</i>	<i>3.072</i>	<i>1.098</i>
Δαπάνες	3.214	4.382	1.168
<i>εκ των οποίων τόκοι</i>	<i>33</i>	<i>24</i>	<i>-9</i>
Πρωτογενές Αποτέλεσμα Νομικών προσώπων	-103	684	787
Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ)			
Έσοδα	2.096	2.198	102
<i>εκ των οποίων μεταβιβάσεις</i>	<i>1.408</i>	<i>1.413</i>	<i>5</i>
Δαπάνες	1.965	2.070	105
<i>εκ των οποίων τόκοι</i>	<i>9</i>	<i>3</i>	<i>-6</i>
Πρωτογενές Αποτέλεσμα ΟΤΑ	139	131	-8
Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ)			
Έσοδα	13.464	14.508	1.044
<i>εκ των οποίων μεταβιβάσεις</i>	<i>6.367</i>	<i>6.640</i>	<i>273</i>
Δαπάνες	14.013	14.029	17
<i>εκ των οποίων τόκοι</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
Πρωτογενές Αποτέλεσμα ΟΚΑ	-548	481	1.029
Πρωτογενές Αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης			
Πρωτογενές Αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης (μη ενοποιημένο)	-6.713	497	7.210
Ενδοκυβερνητικοί τόκοι	-195	-188	7
Επίπτωση μεταβολής ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων	-480	-547	-67
Μεταφορά εσόδων από ANFA και SMP	0	0	0
Έσοδα αποκρατικοποιήσεων	-3	-4	-1
Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας	0	-1.707	-1.707
Ενοποιημένο Πρωτογενές Αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης με προσαρμογές	-7.391	-1.949	5.442
<i>Πηγή: Εκτέλεση προϋπολογισμού Κράτους και Γενικής Κυβέρνησης, εκτιμήσεις ΓΠΚΒ</i>			

Μεθοδολογικές Διευκρινίσεις

Τα στοιχεία του Κρατικού προϋπολογισμού προέρχονται από το μηνιαίο δελτίο εκτέλεσης Κρατικού Προϋπολογισμού ενώ τα στοιχεία των λοιπών υποτομέων της Γενικής Κυβέρνησης από το μηνιαίο δελτίο της Γενικής Κυβέρνησης όπως δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών. Σημειώνεται ότι το δελτίο εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού έχει αλλάξει από τον Ιανουάριο του 2019 στα πρότυπα του νέου Λογιστικού Σχεδίου.

Υπάρχουν δύο ιδιαιτερότητες στη χρήση των δελτίων για τις ανάγκες του παρόντος πίνακα. Η πρώτη αφορά το ταμειακό αποτέλεσμα του κράτους στο δελτίο της Γενικής Κυβέρνησης που δεν είναι ίδιο με εκείνο που δημοσιεύεται στο δελτίο του Κράτους (βλ. προσαρμογές στη σελίδα 30 του Δελτίου Γενικής Κυβέρνησης). Για λόγους απλούστευσης, τα ταμειακά στοιχεία που παρουσιάζουμε προέρχονται από το δελτίο του Κράτους όπως εμφανίζεται στο στοιχείο 3 του πίνακα 1 (βλ. και πληροφοριακά στοιχεία του πίνακα 1 για το Πρωτογενές Αποτέλεσμα Κρατικού Προϋπολογισμού) και περιλαμβάνουν την επίπτωση του προγράμματος εξόφλησης υποχρεώσεων παρελθόντων ετών και εκκρεμών αιτήσεων συνταξιοδότησης. Επιπρόσθετα, δεν περιλαμβάνουμε τα έσοδα από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) στα μη Φορολογικά και μη Τακτικά έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού, αλλά τα εμφανίζουμε ως ξεχωριστή κατηγορία εσόδων.

Η δεύτερη αφορά τους ενδοκυβερνητικούς τόκους, δηλαδή τους τόκους που καταβάλλει το κράτος στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης που κατέχουν κρατικούς τίτλους – κυρίως *repos*. Αυτοί έχουν μεν εξουδετερωθεί από το πρωτογενές αποτέλεσμα του κράτους (αφού συμπεριλαμβάνονται στις δαπάνες για τόκους), παραμένουν όμως στα έσοδα των υποτομέων. Το ύψος τους ισούται με το άθροισμα των πρωτογενών αποτελεσμάτων των επιμέρους υποτομέων, μείον το ενοποιημένο πρωτογενές αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης (βλ. σελ. 2 Δελτίου Γενικής Κυβέρνησης). Στον πίνακά μας η ενοποίηση των ενδοκυβερνητικών τόκων γίνεται μαζί με τις υπόλοιπες τελικές προσαρμογές.

Οι υπόλοιπες προσαρμογές είναι η μεταβολή των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Γενικής Κυβέρνησης (προσεγγιστικό μέγεθος για τη μεταβολή των απλήρωτων υποχρεώσεων), τα έσοδα από ANFAs και SMPs (περιλαμβάνονται κατά ESA αλλά εξαιρούνται από τη μεθοδολογία της ενισχυμένης εποπτείας) και οι πωλήσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων³(υπολογίζονται κατά ESA αλλά εξαιρούνται με τη σύμβαση ενισχυμένης εποπτείας).

Σημειώνεται, τέλος, ότι το Ενοποιημένο Πρωτογενές Αποτέλεσμα με Προσαρμογές που παρουσιάζουμε είναι μια εκτίμηση που διευκολύνει τη σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους (που έχει υπολογιστεί με την ίδια μεθοδολογία) και επιτρέπει την παρακολούθηση της δημοσιονομικής πορείας κατά το τρέχον έτος. Τονίζουμε, ωστόσο, ότι δεν είναι συγκρίσιμο με το αποτέλεσμα που δημοσιεύει η ΕΛΣΤΑΤ ακολουθώντας τη μεθοδολογία ESA ούτε με εκείνο που δημοσιοποιεί το ΓΛΚ ακολουθώντας τη μεθοδολογία της ενισχυμένης εποπτείας. Αυτά τα τελευταία είναι τα μόνα επίσημα αποτελέσματα και

---

³ Οι αποκρατικοποιήσεις έχουν ιδιαίτερη δημοσιονομική μεταχείριση. Αν πρόκειται για χρηματοοικονομικές συναλλαγές, όπως η αγοραπωλησία μετοχών, τότε δεν καταγράφονται καθόλου στο αποτέλεσμα. Αν πρόκειται για πωλήσεις μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, όπως ακίνητα, τότε καταγράφονται στο αποτέλεσμα κατά ESA αλλά όχι στο αποτέλεσμα της ενισχυμένης εποπτείας. Αν τέλος, πρόκειται για έσοδα από εκμετάλλευση δημόσιων περιουσιακών στοιχείων με διατήρηση της ιδιοκτησίας από το κράτος, δηλαδή παραχωρήσεις, τότε καταγράφονται και στο αποτέλεσμα κατά ESA και στο αποτέλεσμα της ενισχυμένης εποπτείας. Ωστόσο, το αντίτιμο της παραχώρησης δεν καταγράφεται εξολοκλήρου στο έτος είσπραξης, αλλά κατανέμεται στα έτη διάρκειας της παραχώρησης με όρους παρούσας αξίας, δηλαδή τα ποσά στα πρώτα έτη είναι σχετικά χαμηλά και αυξάνονται στα επόμενα.

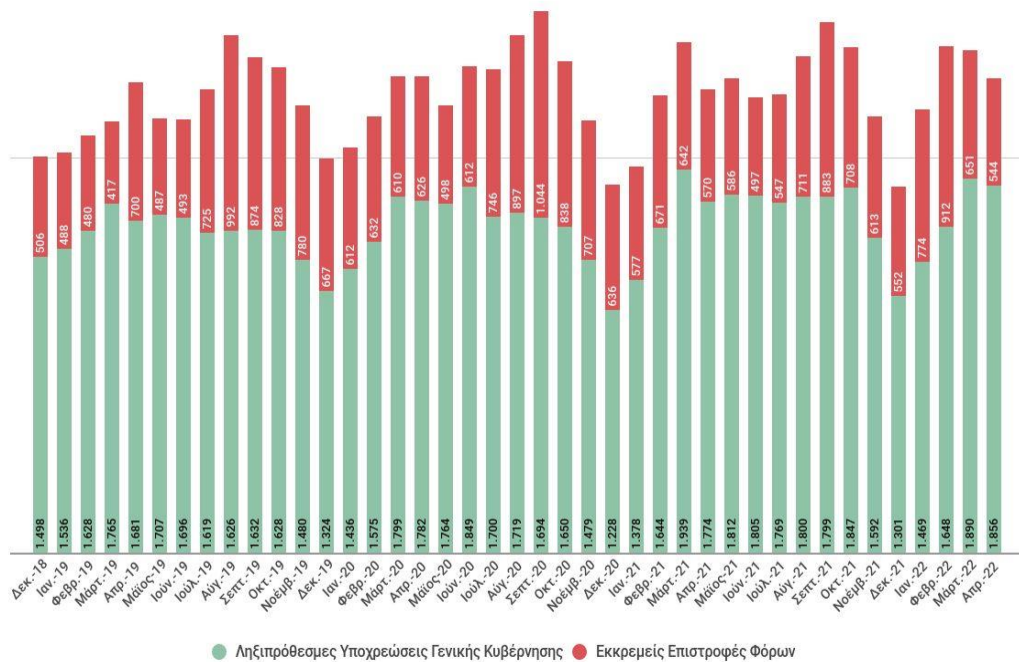
περιλαμβάνουν επιπλέον προσαρμογές όπως η χρονική μεταχείριση επιμέρους φορολογικών εσόδων, η διαφορά πληρωμών από φυσικές παραλαβές εξοπλιστικών, η διαφορά εισπράξεων από αιτήματα πληρωμής (claims) ΠΔΕ, τα οριστικά στοιχεία μεταβολής των απλήρωτων υποχρεώσεων και εκκρεμών επιστροφών φόρων κ.λπ., οι οποίες απουσιάζουν από τον παραπάνω πίνακα.

2.4. Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις και απαιτήσεις Δημοσίου

Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις δημοσίου

Οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του δημοσίου προς τους ιδιώτες διακρίνονται στις ληξιπρόθεσμες δαπάνες για αγορά αγαθών και υπηρεσιών από τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και στις εκκρεμείς επιστροφές φόρων.

Διάγραμμα 5 Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις Γενικής Κυβέρνησης, σε εκατ. ευρώ

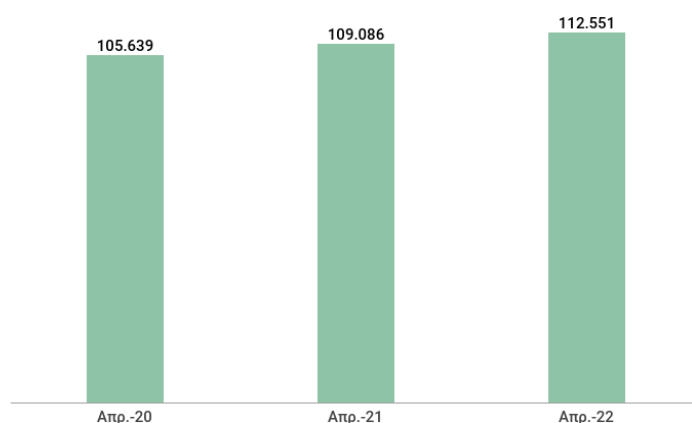

Τον Απρίλιο του 2022 καταγράφηκε αύξηση των συνολικών ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του Δημοσίου κατά 56 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με τον Απρίλιο του 2021. Ειδικότερα, οι ληξιπρόθεσμες οφειλές αυξήθηκαν κατά 82 εκατ. ευρώ φτάνοντας τα 1.856 εκατ. ευρώ και οι εκκρεμείς επιστροφές φόρων μειώθηκαν κατά 26 εκατ. ευρώ φτάνοντας τα 544 εκατ. ευρώ.

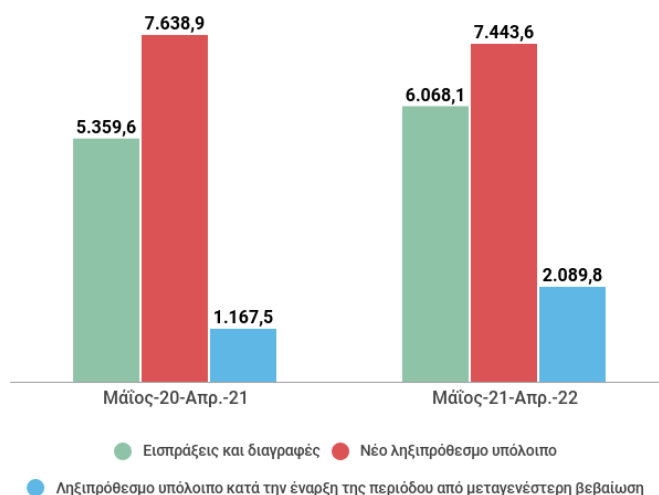
Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις φορολογούμενων

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΑΑΔΕ, το συνολικό ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο⁴ στο τέλος του Απριλίου του 2022, διαμορφώθηκε στα 112,5 δις ευρώ, αυξημένο κατά 3,5 δις ευρώ σε σχέση με τον Απρίλιο του 2021. Η αύξηση αυτή υπολογίζεται από (α) τις νέες ληξιπρόθεσμες οφειλές ύψους 7,44 δις ευρώ συν (β) τις ληξιπρόθεσμες οφειλές κατά την 1/5/2021 που βεβαιώθηκαν μεταγενέστερα ύψους 2,09 δις ευρώ, μείον (γ) τις εισπράξεις και διαγραφές 6,07 δις ευρώ.

Διάγραμμα 6 Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις φορολογούμενων, σε εκατ. ευρώ

Διάγραμμα 7 Εισροές και εκροές ληξιπρόθεσμου υπολοίπου, σε εκατ. ευρώ

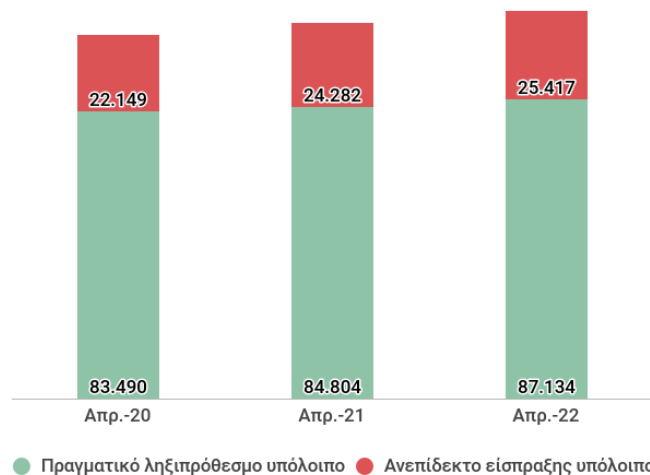

⁴ Το «Συνολικό Ληξιπρόθεσμο Υπόλοιπο» περιλαμβάνει τις συσσωρευμένες οφειλές στο τέλος κάθε μήνα αναφοράς, αθροίζοντας το «παλιό» ληξιπρόθεσμο χρέος, όπως διαμορφώθηκε στις 30/11 του προηγούμενου έτους, με το «νέο» ληξιπρόθεσμο χρέος, όπως διαμορφώθηκε μέχρι τον μήνα αναφοράς και αφαιρώντας και εισπράξεις και διαγραφές έναντι «παλιού» και «νέου» ληξιπρόθεσμου χρέους μέχρι τον μήνα αναφοράς.

Σημειώνεται ότι ποσοστό 22,6% του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου, που αντιστοιχεί σε 25,4 δις ευρώ, αφορά σε οφειλές που χαρακτηρίζονται ως ανεπίδεκτες είσπραξης⁵. Κατά συνέπεια το «πραγματικό» ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο, δηλαδή το συνολικό υπόλοιπο μετά την αφαίρεση του ανεπίδεκτου είσπραξης υπολοίπου ανέρχεται την 1/5/2022 στα 87,1 δις ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 2,3 δις ευρώ σε ετήσια βάση.

Διάγραμμα 8 Πραγματικό και ανεπίδεκτο είσπραξης ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο, σε εκατ. ευρώ

Εξετάζοντας την ποιοτική διάρθρωση του πραγματικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου διαπιστώνουμε ότι μόνο το 51,3% αυτού, που αντιστοιχεί σε 44,7 δις ευρώ, πηγάζει από φορολογικές οφειλές (άμεσοι και έμμεσοι φόροι, φόροι στην περιουσία, ΦΠΑ, ειδικοί φόροι κατανάλωσης κτλ.). Το υπόλοιπο των πραγματικών ληξιπρόθεσμων οφειλών προέρχεται από άλλες κατηγορίες οφειλής, οι οποίες παρουσιάζουν χαμηλό ποσοστό είσπραξης. Σύμφωνα με στοιχεία της ΑΑΔΕ, σε αυτές περιλαμβάνονται τα πρόστιμα (φορολογικά και μη φορολογικά) τα οποία αποτελούν το 28,1% του πραγματικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου, καθώς αγγίζουν τα 24,5 δις ευρώ και οι μη φορολογικές οφειλές (καταπτώσεις εγγυήσεων, δικαστικά έξοδα, καταλογισμοί κτλ.), οι οποίες αποτελούν το 20,6% του πραγματικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 17,9 δις ευρώ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι 8,9 δις ευρώ από τις φορολογικές οφειλές πηγάζουν από αφερέγγυους οφειλέτες και 9,4 δις ευρώ αφορούν σε οφειλές με λήξη δόσεων πέραν της τελευταίας δεκαετίας, απομένουν 26,4 δις ευρώ οφειλών από τις οποίες, σύμφωνα με στοιχεία της ΑΑΔΕ, πηγάζει άνω του 90% των εισπράξεων. Με άλλα λόγια το σύνολο σχεδόν των εισπράξεων προέρχεται από μόλις το 30,3% του πραγματικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου, που ισοδυναμεί με το 23,5% του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου.

⁵ Πρόκειται για οφειλές των οποίων η είσπραξη είναι αντικειμενικά αδύνατη, βάσει των προϋποθέσεων που ορίζονται στο άρθρο 82 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΝΔ 356/1974). Αφορά για παράδειγμα περιπτώσεις στις οποίες ο οφειλέτης και οι συνυπόχρεοί του δε διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία και ολοκληρώθηκε η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών, ακινήτων και απαιτήσεων του οφειλέτη (και έπαυσαν οι εργασίες πτώχευσης αν πρόκειται για πτωχό).

Παράλληλα κατά το πρώτο τετράμηνο του 2022 το σύνολο των ληξιπρόθεσμων οφειλών αυξήθηκε κατά 1,1 δις ευρώ, καθώς οι εκροές από το συνολικό ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο, δηλαδή οι εισπράξεις και οι διαγραφές (2,4 δις ευρώ) ήταν λιγότερες από τις εισροές, οι οποίες περιλαμβάνουν τα νέα ληξιπρόθεσμα ύψους 3,1 δις ευρώ και τις ληξιπρόθεσμες οφειλές στο τέλος του 2021 που βεβαιώθηκαν μεταγενέστερα (453 εκατ. ευρώ).

Αναλύοντας περαιτέρω το νέο ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο της περιόδου 1/12/2021-31/3/2022 διαπιστώνεται σημαντική αύξηση (κατά 1,2 δις ευρώ) σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, με αποτέλεσμα να αγγίζει τα 3,7 δις ευρώ. Η αύξηση αυτή ερμηνεύεται από την αποκατάσταση της οικονομικής δραστηριότητας σε κανονικά επίπεδα ύστερα από την άρση των μέτρων που είχαν ληφθεί στο πλαίσιο αντιμετώπισης των επιπτώσεων του COVID-19. Χαρακτηριστικό είναι ότι το μεγαλύτερο μέρος του νέου ληξιπρόθεσμου υπολοίπου πηγάζει από την κατηγορία του φόρου Εισοδήματος (1,2 δις ευρώ) και τον ΦΠΑ (1,1 δις ευρώ). Επιπλέον σημειώνεται ότι το νέο ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο επιβαρύνεται από ακραίες τιμές, καθώς 27,9% αυτού (που αντιστοιχεί σε 1 δις ευρώ) προέρχεται από μόλις 15 οφειλέτες.

Αναφορικά με τον συνολικό αριθμό των οφειλετών, στο τέλος του Απριλίου του 2022 παρατηρείται αύξηση κατά 6.806 πρόσωπα (φυσικά και νομικά) σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2021 με αποτέλεσμα να διαμορφώνεται στους 3.994.665 οφειλέτες. Η εν λόγω αύξηση πηγάζει πρωτίστως από την κατηγορία οφειλής μεταξύ 50 και 500 ευρώ (στην οποία συσσωρεύεται το 39% των οφειλετών) με το πλήθος τους να εμφανίζεται αυξημένο κατά 265.153 πρόσωπα σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους.

Αύξηση των οφειλετών διαπιστώνεται και στις υπόλοιπες κατηγορίες οφειλής, με εξαίρεση αυτή που περιλαμβάνει χρέη μέχρι 50 ευρώ, στην οποία ο αριθμός των οφειλετών περιορίστηκε κατά 296.923 πρόσωπα. Στη μείωση αυτή συνέβαλε κυρίως η περιοδική διαγραφή βεβαιωμένων ανείσπρακτων οφειλών νομικών προσώπων ή τρίτων με εισπρακτέο υπόλοιπο ανά βασική οφειλή μικρότερο του 1 ευρώ⁶. Η συγκεκριμένη διαγραφή οδήγησε σε μείωση του πλήθους των οφειλετών στην κατηγορία οφειλής μικρότερης του 1 ευρώ κατά 280.463 πρόσωπα σε ετήσια βάση, με τον συνολικό αριθμό των οφειλετών να διαμορφώνεται σε 69.414.

Πίνακας 5 Κατανομή πλήθους οφειλετών με χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση

Εύρος οφειλής (ευρώ)	Πλήθος ΑΦΜ οφειλετών κατά την 1/5/2021	Πλήθος ΑΦΜ οφειλετών κατά την 1/5/2022	Μεταβολή πλήθους οφειλετών
<50	853.437	556.514	-296.923
50-500	1.267.196	1.532.349	265.153
500-10.000	1.499.797	1.527.177	27.380
10.000-100.000	270.246	279.419	9.173
100.000-1.000.000	38.666	40.379	1.713
>1.000.000	8.517	8.827	310
Σύνολο	3.937.859	3.944.665	6.806

Πηγή: ΑΑΔΕ

⁶ Βάσει της υπ' αριθ. Α.1117/24.5.2021 (Β' 2271) Απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ

Παράλληλα, αύξηση του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου σε ετήσια βάση παρατηρείται σε όλες σχεδόν τις κατηγορίες οφειλής, με τη μεγαλύτερη να πηγάζει από τους οφειλέτες με ύψος οφειλής άνω του 1 εκατ. ευρώ (αύξηση του ληξιπρόθεσμου υπολοίπου σε αυτήν την κατηγορία κατά 2,6 δις ευρώ), ο αριθμός των οποίων σημείωσε αύξηση κατά 310 πρόσωπα. Σημειώνεται ότι στη συγκεκριμένη κατηγορία οφειλής συγκεντρώνεται το 80% του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου και μόλις το 0,2% των οφειλετών.

Στην αύξηση του ληξιπρόθεσμου υπολοίπου στο εύρος οφειλής άνω του 1 εκατ. ευρώ σημαντική είναι η συνεισφορά των νομικών προσώπων καθώς οι οφειλές που προέρχονται από αυτά αυξήθηκαν κατά 2,2 δις ευρώ σε ετήσια βάση. Σημειώνεται ότι από τα νομικά πρόσωπα προέρχεται το 73% των οφειλών στο συγκεκριμένο εύρος οφειλής με το ληξιπρόθεσμο υπόλοιπό τους να αγγίζει στο τέλος του Απριλίου του 2022 τα 65,6 δις ευρώ. Αντίστοιχα το πλήθος των νομικών προσώπων που οφείλουν πάνω από 1 εκατ. ευρώ διαμορφώθηκε στα 5.376, καθώς αυξήθηκε σε ετήσια βάση κατά 181 νομικά πρόσωπα.

Πίνακας 6 Κατανομή ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τη Φορολογική Διοίκηση, σε εκατ. ευρώ

Εύρος οφειλής (ευρώ)	Ληξιπρόθεσμες οφειλές κατά την 1/5/2021	Ληξιπρόθεσμες οφειλές κατά την 1/5/2022	Μεταβολή ληξιπρόθεσμων οφειλών
<50	9,7	9,4	-0,3
50-500	276	309	33
500-10.000	3.599	3.649	50
10.000-100.000	7.518	7.793	275
100.000-1.000.000	10.424	10.935	510
>1.000.000	87.259	89.856	2.597
Σύνολο	109.086	112.551	3.465

Πηγή: ΑΑΔΕ

Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις ασφαλισμένων

Σύμφωνα με την 1^η Τριμηνιαία Έκθεση Προόδου Έτους 2022 του ΚΕΑΟ, το σύνολο των ληξιπρόθεσμων ασφαλιστικών οφειλών στο τέλος του Μαρτίου 2022 διαμορφώθηκε στα 42,8 δις ευρώ⁷, δηλαδή παρουσίασε αύξηση κατά 1,8 δις ευρώ σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Η αύξηση αυτή προέρχεται τόσο από την αύξηση των κύριων οφειλών (κατά 1,4 δις ευρώ), όσο και των πρόσθετων τελών (κατά 459,6 εκατ. ευρώ).

Σε ετήσια βάση, αύξηση παρουσίασε ο αριθμός των μητρώων των οφειλετών κατά 444.375, με αποτέλεσμα ο συνολικός αριθμός των μητρώων με οφειλές σε ασφαλιστικά ταμεία να διαμορφώνεται στο τέλος του πρώτου τριμήνου του 2022 σε 2.423.573 μητρώα. Αύξηση του αριθμού των μητρώων παρουσιάζεται σε όλες τις κατηγορίες οφειλής, με την μεγαλύτερη να σημειώνεται στις οφειλές μεταξύ 10.000 και 100.000 ευρώ (κατά 151.332 μητρώα).

Επιπλέον, αύξηση παρατηρείται στις συνολικές οφειλές κατά περίπου 5,1 δις ευρώ σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, η οποία οφείλεται τόσο σε αύξηση των

⁷ Οι συνολικές οφειλές περιλαμβάνουν τις κύριες οφειλές ύψους 28,2 δις ευρώ και τα πρόσθετα τέλη ύψους 14,6 δις ευρώ.

κύριων οφειλών (κατά 3,4 δις ευρώ), όσο και των πρόσθετων τελών (αύξηση κατά 1,7 δις ευρώ). Αναλυτικότερα, αύξηση σημειώνεται σε όλες τις κατηγορίες κύριας οφειλής με τη μεγαλύτερη (κατά 1,6 δις ευρώ) να εντοπίζεται στο εύρος οφειλής μεταξύ 10.000 και 100.000 ευρώ, στην οποία συσσωρεύεται το 44,3% των οφειλών.

Πίνακας 7 Κατανομή πλήθους μητρώων οφειλετών με χρέη προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης⁸

Εύρος οφειλής (ευρώ)	Πλήθος μητρώων οφειλετών πρώτο τρίμηνο 2021	Πλήθος μητρώων οφειλετών πρώτο τρίμηνο 2022	Μεταβολή πλήθους μητρώων οφειλετών
<50	106.455	124.681	18.226
50-500	201.404	343.830	142.426
500-10.000	1.145.791	1.273.158	127.367
10.000-100.000	473.694	625.026	151.332
100.000-1.000.000	49.756	54.565	4.809
>1.000.000	2.098	2.313	215
Σύνολο	1.979.198	2.423.573	444.375

Πηγή: ΚΕΑΟ

Πίνακας 8 Κατανομή κύριων οφειλών προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, σε εκατ. ευρώ

Εύρος οφειλής (ευρώ)	Ληξιπρόθεσμες οφειλές πρώτο τρίμηνο 2021	Ληξιπρόθεσμες οφειλές πρώτο τρίμηνο 2022	Μεταβολή ληξιπρόθεσμων οφειλών
<50	2	2	0,4
50-500	40	73	33
500-10.000	3.088	3.890	802
10.000-100.000	10.881	12.506	1.625
100.000-1.000.000	6.255	6.854	598
>1.000.000	4.542	4.877	335
Σύνολο	24.808	28.201	3.394

Πηγή: ΚΕΑΟ

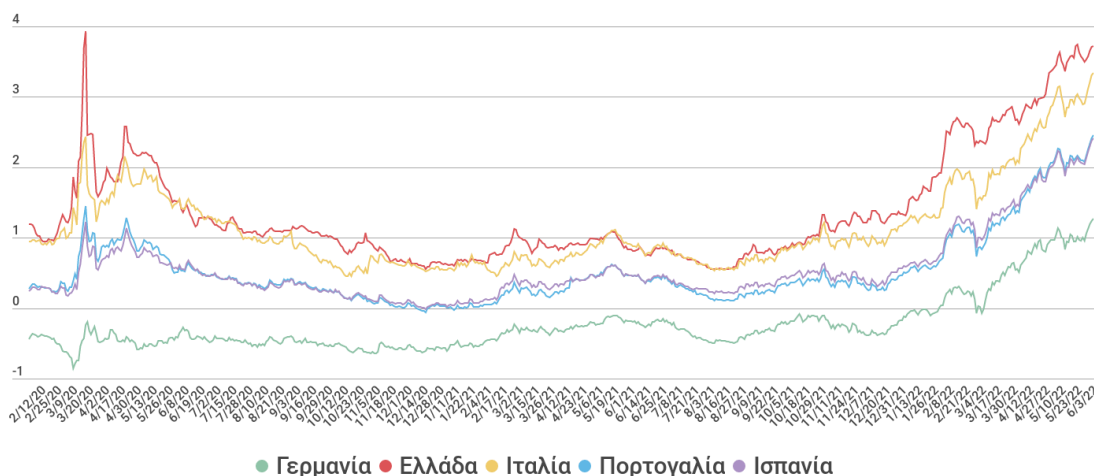
2.5. Δημόσιο χρέος

Οι αποδόσεις των δεκαετών τίτλων

Η αυξανόμενη αβεβαιότητα στις διεθνείς αγορές, έχει επηρεάσει τις αποδόσεις των δεκαετών τίτλων τόσο του ελληνικού κράτους όσο και άλλων χωρών της Ευρωζώνης με αποτέλεσμα να διακρίνεται μια σταθερή ανοδική τάση από τα μέσα του 2021 χωρίς να υπάρχουν σημάδια σταθεροποίησης και αντιστροφής της τάσης στο άμεσο μέλλον.

⁸ Τα μητρώα οφειλετών δεν αντιστοιχούν σε διακριτούς οφειλέτες καθώς κάποιοι οφειλέτες έχουν περισσότερα από ένα μητρώα, γεγονός που οφείλεται στην ένταξη οφειλών που δημιούργησαν στον ΕΦΚΑ από το 2017 και μετά ήδη υφιστάμενοι οφειλέτες των τένω Ταμείων (ΟΑΕΕ, ΕΤΑΑ κ.λπ.) και οι οποίες ξεκίνησαν να καταχωρούνται κατά το 2019 σε νέα μητρώα.

Διάγραμμα 9 Αποδόσεις δεκαετών ομολόγων

Η διαφορά (spread) των ελληνικών 10ετών τίτλων από τους αντίστοιχους της Ευρωζώνης έχει αυξηθεί τους τελευταίους μήνες. Συγκεκριμένα, στις 3 Ιουνίου 2022, η διαφορά από τους γερμανικούς τίτλους είχε διαμορφωθεί στις 245,5 μονάδες βάσης (από 161,3 στις 30/11/2021), από τους πορτογαλικούς τίτλους στις 127,1 μονάδες βάσης (από 93,4 στις 30/11/2021) και από τους ιταλικούς στις 38 μονάδες βάσης (από 29,5 στις 30/11/2021).

Η επανέκδοση του επταετούς ομολόγου

Το Ελληνικό Δημόσιο στις 27/4/2022 προέβη σε επανέκδοση του επταετούς ομολόγου. Σύμφωνα με τον ΟΔΔΗΧ, το Ελληνικό Δημόσιο άντλησε 1,5 δις ευρώ, με απόδοση 2,366% υψηλότερη από την έκδοση του Απριλίου του 2020 (απόδοση 2,013%) και κουπόνι 2,0%. Οι προσφορές των επενδυτών (110 λογαριασμοί) ξεπέρασαν τα 4,8 δις ευρώ.

Και σε αυτήν τη δημοπρασία, έντονη ήταν η συμμετοχή των ξένων επενδυτών (68,1%). Οι κυριότερες συμμετοχές είχαν ως εξής: 22,5% από το Ηνωμένο Βασίλειο, 8,9% από Ιταλία, 8,5% από τις Σκανδιναβικές χώρες, 8,4% από τη Γαλλία, 5,0% οι Γερμανία-Αυστρία-Ελβετία, 6,3% από την υπόλοιπη Ευρώπη και 8,5% από τον υπόλοιπο κόσμο.

Σχετικά με το είδος των επενδυτών που συμμετείχαν, το 44,6% ήταν Διαχειριστές Κεφαλαίων (Fund Managers), το 40,1% Τράπεζες, το 6,1% ήταν Hedge funds και άλλοι Χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, το 3,6% Ασφαλιστικά-Συνταξιοδοτικά Ταμεία, το 2,0% κεντρικές τράπεζες και άλλοι οργανισμοί και το υπόλοιπο 3,5% άλλοι.

Η επανέκδοση ομολόγου επιτοκίου 4,20%, λήξης 30 Ιανουαρίου 2042

Στις 30 Μαΐου 2022 διενεργήθηκε επανέκδοση μέσω δημοπρασίας Ελληνικών τίτλων 4,20%, λήξεως 30 Ιανουαρίου 2042, ύψους 150 εκατομμυρίων ευρώ. Οι συνολικές προσφορές ανήλθαν σε 675 εκατ. ευρώ.

Η επανέκδοση ομολόγου επιτοκίου 4,0%, λήξης 30 Ιανουαρίου 2037

Στις 30 Μαΐου 2022 διενεργήθηκε επανέκδοση μέσω δημοπρασίας Ελληνικών τίτλων 4,0%, λήξεως 30 Ιανουαρίου 2037, ύψους 250 εκατομμυρίων ευρώ. Οι συνολικές προσφορές ανήλθαν σε 920 εκατ. ευρώ.

Η επανέκδοση ομολόγου επιτοκίου 3,90%, λήξης 30 Ιανουαρίου 2033

Στις 23 Μαΐου 2022 διενεργήθηκε επανέκδοση μέσω δημοπρασίας Ελληνικών τίτλων 3,90%, λήξεως 30 Ιανουαρίου 2033, ύψους 500 εκατομμυρίων ευρώ. Οι συνολικές προσφορές ανήλθαν σε 1.595 εκατ. ευρώ.

Εκδόσεις εντόκων γραμματίων

Στις 8 Ιουνίου 2022 διενεργήθηκε δημοπρασία εντόκων γραμματίων 52 εβδομάδων ύψους 1.000 εκατ. ευρώ. Η απόδοση διαμορφώθηκε στο 0,83%, αυξημένη από τη δημοπρασία της 9ης Μαρτίου 2022 (-0,23%).

Την 1^η Ιουνίου 2022 διενεργήθηκε δημοπρασία εντόκων γραμματίων 26 εβδομάδων ύψους 625 εκατ. ευρώ. Η απόδοση διαμορφώθηκε στο -0,03%, αυξημένη από τη δημοπρασία της 27ης Απριλίου 2022 (-0,14%).

Ενθαρρυντικό ήταν το αποτέλεσμα της δημοπρασίας των εντόκων γραμματίων 13 εβδομάδων, που διενεργήθηκε στις 4 Μαΐου 2022, ύψους 625 εκατ. ευρώ. Η απόδοση διαμορφώθηκε στο -0,16% ελαφρώς αυξημένη από τη δημοπρασία της 6ης Απριλίου 2022 (-0,20%).

[κενή σελίδα]

3. Διαρθρωτικές εξελίξεις

3.1. Κοινωνική ασφάλιση

Η εκτέλεση του προϋπολογισμού των ασφαλιστικών ταμείων για το πρώτο τρίμηνο του 2022 εμφανίζει πλεόνασμα 503 εκατ. ευρώ, αυξημένο κατά 412 εκατ. ευρώ σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2021 (πλεόνασμα 91 εκατ. ευρώ), καθώς τα έσοδα είναι αυξημένα κατά 888 εκατ. ευρώ (κυρίως λόγω των εσόδων από εισφορές και ρυθμίσεις οφειλών και των εισπράξεων υπέρ τρίτων) και οι δαπάνες αυξημένες κατά 476 εκατ. ευρώ (κυρίως λόγω των αυξημένων αποδόσεων προς τρίτους και των δαπανών για καταβολή συντάξεων).

Ειδικότερα, στο τρίμηνο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2022, τα έσοδα από εισφορές και ρυθμίσεις οφειλών είναι αυξημένα κατά 566 εκατ. ευρώ και οι μεταβιβάσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό είναι αυξημένες κατά 69 εκατ. ευρώ, ενώ οι εισπράξεις υπέρ τρίτων είναι αυξημένες κατά 267 εκατ. ευρώ. Τα άλλα έσοδα είναι μειωμένα κατά 13 εκατ. ευρώ.

Πίνακας 9 Εκτέλεση προϋπολογισμού κοινωνικής ασφάλισης, Ιανουάριος – Μάρτιος 2022, σε εκατ. ευρώ

	Α Τρίμηνο 2021	Α Τρίμηνο 2022	Διαφορά
ΕΣΟΔΑ	10.743	11.631	888
Εισφορές και ρυθμίσεις οφειλών	3.717	4.283	566
Μεταβιβάσεις από κρατικό προϋπολογισμό	3.524	3.592	69
Εισπράξεις υπέρ τρίτων	2.986	3.253	267
Άλλα έσοδα	518	504	- 13
ΔΑΠΑΝΕΣ	10.653	11.129	476
Συντάξεις (κύριες και επικουρικές)	7.251	7.424	173
Άλλες παροχές και εφάπαξ	211	273	63
Αποδόσεις προς τρίτους	2.892	3.194	301
Άλλες δαπάνες	299	237	- 61
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ	91	503	412

Σημείωση: Οι μικρές αποκλίσεις στα σύνολα οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Οι δαπάνες για την καταβολή συντάξεων (κύριων και επικουρικών) είναι αυξημένες κατά 173 εκατ. ευρώ⁹, οι άλλες παροχές και εφάπαξ αυξημένες κατά 63 εκατ. ευρώ, οι αποδόσεις προς τρίτους είναι αυξημένες κατά 301 εκατ. ευρώ και οι άλλες δαπάνες μειωμένες κατά 61 εκατ. ευρώ.

⁹ Η δαπάνη για την καταβολή κύριων συντάξεων είναι αυξημένη κατά 140 εκατ. ευρώ, η δαπάνη για την καταβολή επικουρικών συντάξεων είναι αυξημένη κατά 33 εκατ. ευρώ, ενώ η καταβολή αναδρομικών συντάξεων εμφανίζεται μειωμένη κατά 58 εκατ. ευρώ (εξ αιτίας, εν μέρει, των προκαταβολών συντάξεων που αποδόθηκαν στους αιτούντες σύνταξης από τον Απρίλιο 2021 και μετά).

Στο τέλος Μαρτίου 2022 ο e-ΕΦΚΑ κατέβαλλε 2.711.374 συντάξεις (που αντιστοιχούν σε 2.417.306 συνταξιούχους), αριθμός μειωμένος σε σχέση με τον Δεκέμβριο 2021 που καταβλήθηκαν 2.716.487 συντάξεις (σε 2.427.397 συνταξιούχους), αλλά αυξημένος σε σχέση με το Α' τρίμηνο 2021 (2.703.848 συντάξεις σε 2.433.926 συνταξιούχους).

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσε στη διάθεσή μας ο e-ΕΦΚΑ και τα στοιχεία της έκθεσης “ΑΤΛΑΣ” Μαρτίου 2022, ο συνολικός αριθμός εκκρεμών αιτήσεων συνταξιοδότησης¹⁰ μειώθηκε ελαφρώς, από 118.269 στο τέλος του 4ου τριμήνου 2021 (και εκτιμώμενη δαπάνη¹¹ περίπου 300,7 εκατ. ευρώ) σε 114.955 (και εκτιμώμενη δαπάνη περίπου 274 εκατ. ευρώ) στο τέλος του 1ου τριμήνου 2022. Οι ληξιπρόθεσμες (εκκρεμείς πάνω από 90 ημέρες) αιτήσεις συνταξιοδότησης αυξήθηκαν ελαφρώς, από 86.328 στο τέλος Δεκεμβρίου 2021 (εκτιμώμενη δαπάνη περίπου 286 εκατ. ευρώ) σε 88.897 στο τέλος Μαρτίου 2022 (εκτιμώμενη δαπάνη περίπου 258,5 εκατ. ευρώ). Στον επόμενο πίνακα φαίνεται η εξέλιξη των εκκρεμών και των ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης στο τέλος κάθε τριμήνου για τα έτη 2019 - 2022, καθώς και η σχετική εκτιμώμενη δαπάνη¹².

Πίνακας 10 Αριθμός και εκτιμώμενα ποσά εκκρεμών και ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης στο τέλος κάθε τριμήνου κατά τα έτη 2019-2022 (ποσά σε ευρώ)

	Εκκρεμείς συντάξεις	Οφειλόμενο ποσό εκκρεμών συντάξεων (εκτίμηση)	Ληξιπρόθεσμες συντάξεις	Οφειλόμενο ποσό ληξιπρόθεσμων συντάξεων (εκτίμηση)
1 ^ο Τρίμηνο 2019	123.129	438.359.576	91.252	427.131.259
2 ^ο Τρίμηνο 2019	133.835	468.102.689	102.138	456.526.698
3 ^ο Τρίμηνο 2019	150.398	535.354.145	115.443	522.770.478
4 ^ο Τρίμηνο 2019	160.520	581.024.228	123.877	566.244.926
1 ^ο Τρίμηνο 2020	166.310	623.290.457	133.008	610.115.770
2 ^ο Τρίμηνο 2020	170.118	678.496.353	142.536	671.012.447
3 ^ο Τρίμηνο 2020	172.318	666.081.716	138.851	653.506.747
4 ^ο Τρίμηνο 2020	152.949	583.894.949	121.863	564.863.554
1 ^ο Τρίμηνο 2021	142.134	528.466.145	108.893	509.743.222
2 ^ο Τρίμηνο 2021	125.504	427.904.312*	98.695	410.373.565*
3 ^ο Τρίμηνο 2021	125.373	420.416.363	99.404	407.816.990
4 ^ο Τρίμηνο 2021	118.269	300.668.771	86.328	286.114.129
1 ^ο Τρίμηνο 2022	114.955	274.164.427	88.897	258.456.049

* Η μείωση της εκτιμώμενης δαπάνης για την πληρωμή των εκκρεμών και ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης μετά το 2^ο τρίμηνο 2021 οφείλεται στην απόδοση προκαταβολών σύνταξης από τον Απρίλιο 2021.

Πηγή: e-ΕΦΚΑ

¹⁰ Δεν περιλαμβάνονται εκείνες που αφορούν συνταξιοδότηση με διεθνείς κανόνες.

¹¹ Η δαπάνη αυτή αφορά το οφειλόμενο καθαρό ποσό στους δικαιούχους, δηλαδή το ποσό που προκύπτει αν από το μικτό ποσό αφαιρεθεί η κράτηση υπέρ ΕΟΠΥΥ (6%) και ο φόρος εισοδήματος.

¹² Επισημαίνεται ότι πιθανές διαφορές με τα στοιχεία που αναφέρονταν σε προηγούμενες εκθέσεις μας οφείλονται σε αναθεώρηση των σχετικών στοιχείων από τις αρμόδιες υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ.

Στον κλάδο επικουρικής σύνταξης, ο συνολικός αριθμός εκκρεμών αιτήσεων συνταξιοδότησης εμφανίζεται οριακά μειωμένος στο τέλος Μαρτίου 2022 σε σχέση με τον Δεκέμβριο 2021, από 123.792 εκκρεμείς αιτήσεις επικουρικής σύνταξης (και εκτιμώμενη δαπάνη περίπου 222 εκατ. ευρώ) σε 123.743 (και εκτιμώμενη δαπάνη περίπου 222 εκατ. ευρώ). Οι ληξιπρόθεσμες (εκκρεμείς πάνω από 90 ημέρες) αιτήσεις επικουρικής σύνταξης μειώθηκαν επίσης οριακά, από 96.546 στο τέλος Δεκεμβρίου 2021 (εκτιμώμενη δαπάνη περίπου 173 εκατ. ευρώ) σε 96.195 στο τέλος Μαρτίου 2022 (εκτιμώμενη δαπάνη περίπου 172 εκατ. ευρώ). Στον επόμενο πίνακα φαίνεται η εξέλιξη των εκκρεμών και των ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης επικουρικής σύνταξης στο τέλος κάθε μήνα για το διάστημα Απριλίου 2021 – Μαρτίου 2022, καθώς και η σχετική εκτιμώμενη δαπάνη.

Πίνακας 11 Αριθμός εκκρεμών και ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης (επικουρικής σύνταξης) στο τέλος κάθε μήνα, Απρίλιος 2021 – Μάρτιος 2022 (ποσά σε ευρώ)

	Εκκρεμείς συντάξεις	Οφειλόμενο ποσό εκκρεμών συντάξεων (εκτίμηση)	Ληξιπρόθεσμες συντάξεις	Οφειλόμενο ποσό ληξιπρόθεσμων συντάξεων (εκτίμηση)
Απρίλιος 2021	124.274	222.685.581	101.698	182.232.646
Μάιος 2021	125.641	225.136.108	102.342	183.386.630
Ιούνιος 2021	125.099	224.164.047	102.241	183.204.797
Ιούλιος 2021	127.454	228.384.572	104.094	186.525.788
Αύγουστος 2021	126.954	227.488.443	103.813	186.022.085
Σεπτέμβριος 2021	124.461	127.078.237	99.160	177.684.213
Οκτώβριος 2021	124.121	222.411.703	98.089	175.764.962
Νοέμβριος 2021	123.230	220.815.837	95.418	170.979.514
Δεκέμβριος 2021	123.792	221.822.885	96.546	173.000.777
Ιανουάριος 2022	125.339	224.594.202	98.321	176.180.647
Φεβρουάριος 2022	124.297	222.728.547	96.725	173.322.280
Μάρτιος 2022	123.743	221.735.566	96.195	172.372.304

Πηγή: e-ΕΦΚΑ

Σημειώνεται ότι ο αριθμός των νέων αιτήσεων για συνταξιοδότηση¹³ στον e-ΕΦΚΑ αυξάνεται από το 2017 (139.987 νέες αιτήσεις) μέχρι το 2019 (166.524 νέες αιτήσεις), ενώ, με 163.590 νέες αιτήσεις, εμφανίζεται ελαφρώς μειωμένος κατά το 2020 (γεγονός που πιθανώς οφείλεται στα περιοριστικά μέτρα κυκλοφορίας των πολιτών στο πλαίσιο αντιμετώπισης της πανδημίας COVID 19). Το 2021 ο αριθμός των νέων αιτήσεων συνταξιοδότησης αυξάνεται (193.000 νέες αιτήσεις) παρά την αρχική εκτίμηση του e-ΕΦΚΑ για μείωσή του (155.000 συνολικά εκτιμώμενες αιτήσεις για το 2021 τον Μάρτιο 2021 και 160.000 μετά την αναθεώρηση της εκτίμησης τον Ιούνιο 2021).

¹³ Βάσει της ημερομηνίας αίτησης συνταξιοδότησης.

Στον επόμενο πίνακα φαίνεται η βελτίωση της πορείας καταχώρησης νέων αιτήσεων συνταξιοδότησης καθώς και ο αυξημένος ρυθμός ολοκλήρωσης συνταξιοδοτικών αιτημάτων, από το 2019 και μετά. Ο ρυθμός μεταβολής της ολοκλήρωσης συνταξιοδοτικών αιτημάτων στο τέλος του Α' τριμήνου κάθε έτους είναι μεγαλύτερος του ρυθμού καταχώρησης νέων αιτήσεων συνταξιοδότησης, δικαιολογώντας εν μέρει την αισιοδοξία για τη σταδιακή εξάλειψη των εκκρεμών και ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης.

Πίνακας 12 Αριθμός νέων αιτήσεων συνταξιοδότησης και ολοκλήρωσης συνταξιοδοτικών αιτημάτων, 2019-2022 και ποσοστό μεταβολής τους σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους

Έτος	Νέες αιτήσεις συνταξιοδότησης με βάση την ημερομηνία καταχώρησης			Ολοκλήρωση συνταξιοδοτικών αιτημάτων		
	Α' τρίμηνο	(% μεταβολής)	Έτος	Α' τρίμηνο	(% μεταβολής)	Έτος
2019	40.971		170.111	32.374		123.324
2020	44.249	(+8,0 %)	175.705	35.685	(+10,2 %)	161.771
2021	48.472	(+9,5 %)	212.151	52.111	(+46,0 %)	223.721
2022	55.455	(+14,4 %)	-	61.864	(+18,7 %)	-

3.2. Κοινωνική πρόνοια

Ο Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ), το 2022 (μέχρι και τον Μάρτιο), έχει καταβάλει περισσότερα από 664 εκατ. ευρώ, περίπου 106 εκατ. ευρώ λιγότερα από την αντίστοιχη περίοδο του 2021.

Πίνακας 13 Δαπάνη καταβολής επιδομάτων ΟΠΕΚΑ, Α τρίμηνο 2021-2022, σε ευρώ

	Α Τρίμηνο 2021	Α Τρίμηνο 2022
Στέγασης	97.161.970	100.457.696
Ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα	174.372.010	148.273.090
Αναπηρικά	208.624.892	210.388.276
Ανασφάλιστοι υπερήλικες	21.972.960	18.718.966
Επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης υπερηλίκων	12.566.085	14.877.839
Γέννησης	38.972.000	38.005.605
Οικογενειακά	137.997.132	126.895.074
Πρόγραμμα "ΓΕΦΥΡΑ"	72.840.787	4.372.677
Άλλα επιδόματα	5.570.862*	2.375.344**
ΣΥΝΟΛΟ	770.078.698	664.364.577

Σημείωση: Στα "Άλλα επιδόματα" περιλαμβάνονται τα επιδόματα στεγαστικής συνδρομής, ομογενών, ορεινών & μειονεκτικών περιοχών, τα έξοδα κηδείας, το επίδομα αναδοχής (με πρώτη καταβολή τον Ιούνιο 2021), η συνεισφορά του Δημοσίου στα κόκκινα δάνεια και το επίδομα στα προστατευόμενα τέκνα θανόντων σε φυσικές καταστροφές.

* Περιλαμβάνει και τις καταβολές του επιδόματος ορεινών & μειονεκτικών περιοχών, όπου περιλαμβάνονται και περιπτώσεις που είχαν παρουσιάσει προβλήματα (οι καταβολές του επιδόματος δεν είναι μηνιαίες).

** Περιλαμβάνεται και το επίδομα αναδοχής που έχει τεθεί σε ισχύ τον Ιούνιο 2021.

Πηγή: ΟΠΕΚΑ

Ενδεικτικά, για προνοιακά αναπηρικά επιδόματα καταβλήθηκαν περίπου 210,4 εκατ. ευρώ, για επιδόματα στέγασης και στεγαστικής συνδρομής περίπου 101,2 εκατ. ευρώ. Για

οικογενειακά επιδόματα και επιδόματα παιδιών καταβλήθηκαν περίπου 165,5 εκατ. ευρώ, περίπου 11,5 εκατ. ευρώ λιγότερα από την αντίστοιχη περίοδο του 2021 (στα οποία περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, περίπου 127 εκατ. ευρώ για επιδόματα παιδιών, περίπου 38 εκατ. ευρώ για επίδομα γέννησης σε 37.818 δικαιούχους, 18.000 ευρώ σε προστατευόμενα τέκνα θανόντων σε φυσικές καταστροφές και 605.461 ευρώ ως επίδομα αναδοχής¹⁴). Δαπάνη περίπου 148,3 εκατ. ευρώ αφορούσε την καταβολή του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος (περίπου 174,4 κατά το α' τρίμηνο 2021), ενώ καταβλήθηκαν περίπου 15 εκατ. ευρώ ως επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης υπερηλίκων και 19 εκατ. ευρώ σε ανασφάλιστους υπερήλικες (οι αντίστοιχες καταβολές κατά την αντίστοιχη περίοδο του 2021 ήταν 13 και 22 εκατ. ευρώ). Η συνεισφορά του Δημοσίου για την προστασία της κύριας κατοικίας οφειλετών (κόκκινα δάνεια) ανήρθε σε 484.815 ευρώ (735.078 ευρώ το 2021), ενώ για το πρόγραμμα “Γέφυρα” (πρόγραμμα επιδότησης α' κατοικίας ως μέτρο προστασίας των πολιτών απέναντι στις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19), καταβλήθηκαν κατά το α' τρίμηνο 2022 περίπου 4,4 εκατ. ευρώ (72,8 εκατ. ευρώ το 2021).

Στον επόμενο πίνακα φαίνεται αναλυτικά ο αριθμός των δικαιούχων επιδομάτων του ΟΠΕΚΑ, ανά επίδομα ανά μήνα.

Πίνακας 14 Αριθμός δικαιούχων επιδομάτων ΟΠΕΚΑ, Α τρίμηνο 2020-2021

	Α Τρίμηνο 2021			Α Τρίμηνο 2022		
	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ
Στέγασης	258.058	265.361	271.644	272.386	287.472	278.796
Ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα	263.079	266.495	269.948	238.548	241.281	219.941
Αναπηρικά	168.730	168.817	169.720	173.746	165.997	168.239
Ανασφάλιστοι υπερήλικες	20.904	20.616	20.382	18.614	18.412	18.215
Επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης υπερηλίκων	14.274	14.485	14.821	16.392	16.552	16.728
Γέννησης	12.703	12.660	12.529	13.143	12.561	12.114
Οικογενειακά			627.113	12.987		577.105
Πρόγραμμα “ΓΕΦΥΡΑ”	69.443	72.134	72.581	9.672	7.685	6.596
Άλλα επιδόματα	14.121	14.202	11.499	9.758	10.421	10.161

Σημείωση: Στα “Άλλα επιδόματα” περιλαμβάνονται τα επιδόματα στεγαστικής συνδρομής, ομογενών, ορεινών & μειονεκτικών περιοχών, τα έξοδα κηδείας, το επίδομα αναδοχής (με πρώτη καταβολή τον Ιούνιο 2021), η συνεισφορά του Δημοσίου στα κόκκινα δάνεια και το επίδομα στα προστατευόμενα τέκνα θανόντων σε φυσικές καταστροφές.

Πηγή: ΟΠΕΚΑ

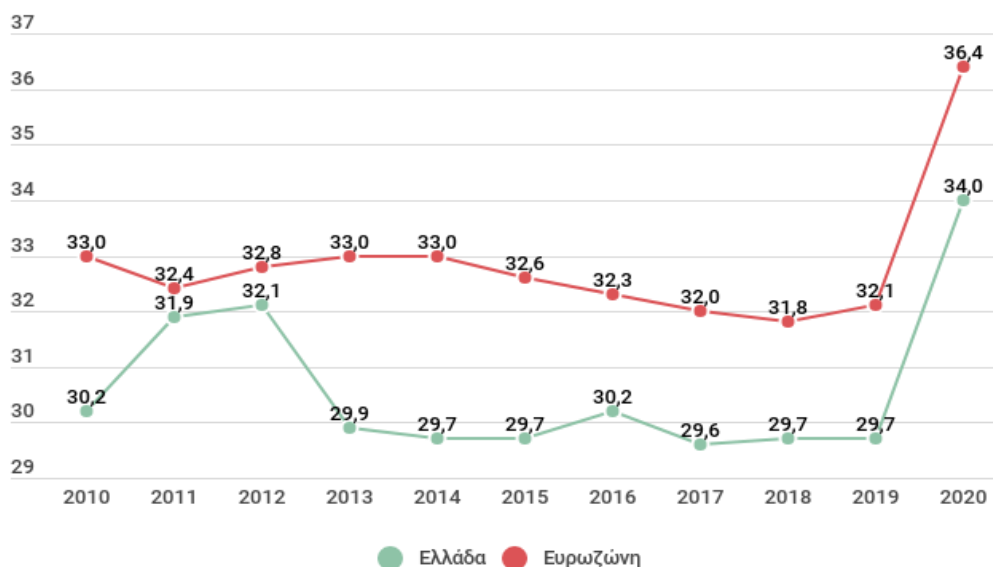
¹⁴ Το επίδομα αναδοχής καταβλήθηκε για πρώτη φορά τον Ιούνιο 2021.

3.3. Κρατικές δαπάνες στην Ελλάδα και την Ευρωζώνη

Οι κρατικές δαπάνες¹⁵ ως ποσοστό του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) αυξάνονται το 2020 στην Ευρωζώνη (53,8%) μετά από μια περίοδο πτωτικής πορείας από το 2010 (50,9%) έως το 2019 (46,9%), σύμφωνα με στοιχεία που πρόσφατα δημοσίευσε η EUROSTAT.

Η Ελλάδα κατέχει τη δεύτερη υψηλότερη θέση ως προς το ύψος των συνολικών κρατικών δαπανών στην Ευρωζώνη το 2020 (59,8% του ΑΕΠ), 6 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο από τον μέσο ευρωπαϊκό όρο (53,8% του ΑΕΠ). Οι συνολικές κρατικές δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ, που για όλο το διάστημα 2010-2020 είναι υψηλότερες από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, αυξάνονται στην Ελλάδα από το 2010 (53% του ΑΕΠ) μέχρι το 2013 (62,8% του ΑΕΠ), στη συνέχεια παρουσιάζουν πτωτική τάση μέχρι το 2019 (47,9% του ΑΕΠ) και αυξάνονται το 2020 (59,8% του ΑΕΠ). Όπως φαίνεται στο επόμενο διάγραμμα, αντίστοιχη πορεία, με διαφορετικούς ρυθμούς μεταβολής, παρουσιάζουν και οι κοινωνικές δαπάνες¹⁶, που όμως, ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι χαμηλότερες στην Ελλάδα συγκρινόμενες με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο για την περίοδο 2010-2020: αυξάνονται από το 2010 (30,2% του ΑΕΠ) μέχρι το 2012 (32,1% του ΑΕΠ), στη συνέχεια παρουσιάζουν πτωτική τάση μέχρι το 2019 (29,7%), με εξαίρεση το 2016 (30,2%) και αυξάνονται το 2020 (34,0%).

Διάγραμμα 10 Ελλάδα – Ευρωζώνη: Κοινωνικές δαπάνες (% ΑΕΠ), 2010-2020

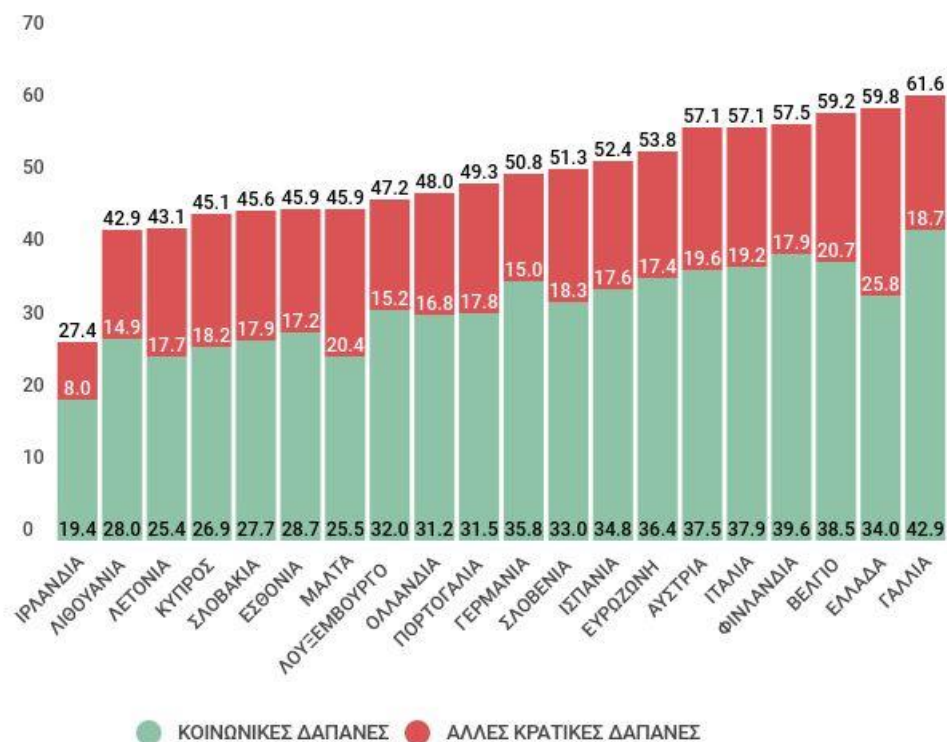
Μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης διαφέρει τόσο το επίπεδο του συνόλου των κρατικών δαπανών (από 27,4% του ΑΕΠ στην Ιρλανδία μέχρι 61,6% του ΑΕΠ στη Γαλλία), όσο και η

¹⁵ Οι κρατικές δαπάνες χωρίζονται σε δέκα κατηγορίες (COFOG) σύμφωνα με την ταξινόμηση του ΟΟΣΑ, η οποία υιοθετείται και από τη EUROSTAT. Οι κατηγορίες αυτές αφορούν τις δαπάνες για κοινωνική προστασία (στις οποίες περιλαμβάνονται και οι δαπάνες για συντάξεις), για υγεία, γενικές δημόσιες υπηρεσίες, παιδεία, οικονομικά θέματα, δημόσια τάξη & ασφάλεια, άμυνα, αναψυχή-πολιτισμό-θρησκεία, προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και για στέγαση & κοινωνικές παροχές.

¹⁶ Κοινωνικές δαπάνες θεωρούμε τις κρατικές δαπάνες που αφορούν την κοινωνική προστασία, την υγεία, την παιδεία και τις ανάγκες στέγασης.

σύνθεσή τους, με τις κοινωνικές δαπάνες να διατηρούν ωστόσο το μεγαλύτερο μερίδιο σε όλες τις χώρες και να κυμαίνονται από 42,9% του ΑΕΠ στη Γαλλία μέχρι 19,4% του ΑΕΠ στην Ιρλανδία.

Διάγραμμα 11 Κοινωνικές δαπάνες ως μέρος των κρατικών δαπανών (%ΑΕΠ) στην Ευρωζώνη το 2020

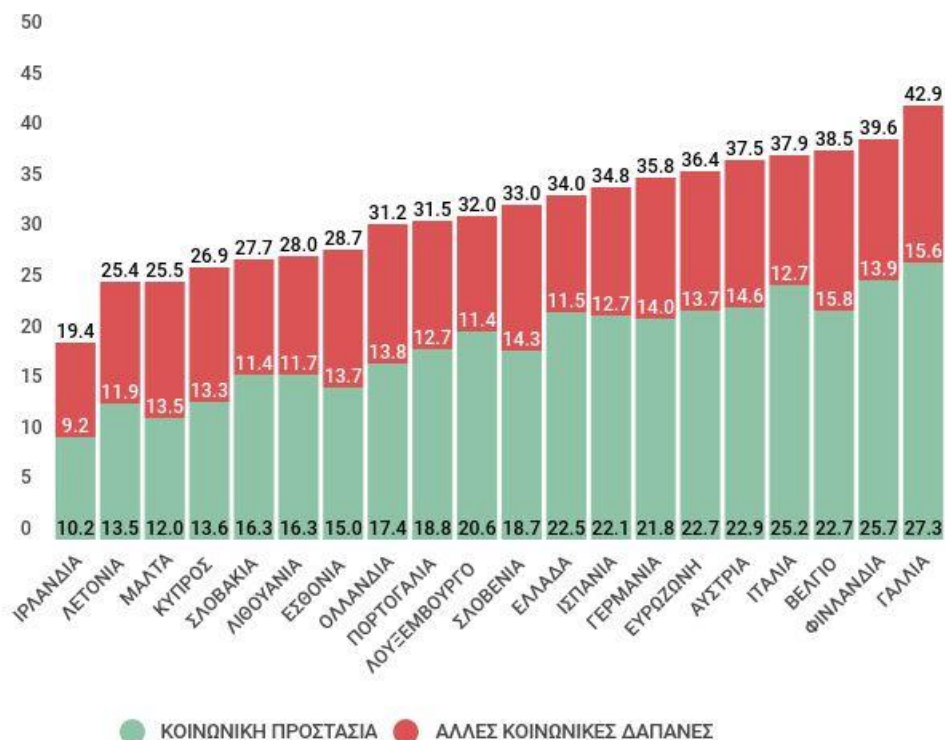

Κοινό γνώρισμα όλων των χωρών της ευρωζώνης αποτελεί επίσης και η (μικρότερη ή μεγαλύτερη) αύξηση των κοινωνικών δαπανών και του συνόλου των κρατικών δαπανών το 2020 σε σχέση με το 2019, προφανώς σε μια προσπάθεια των χωρών της Ευρωζώνης να αντιμετωπίσουν τις αρνητικές (οικονομικές και κοινωνικές) επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19.

Διαχρονικά, το μεγαλύτερο μέρος των κρατικών δαπανών στην Ευρωζώνη αφορά τις δαπάνες που συνδέονται με την κοινωνική πολιτική (κοινωνικές δαπάνες), το μεγαλύτερο μέρος των οποίων αφορά τις δαπάνες κοινωνικής προστασίας¹⁷.

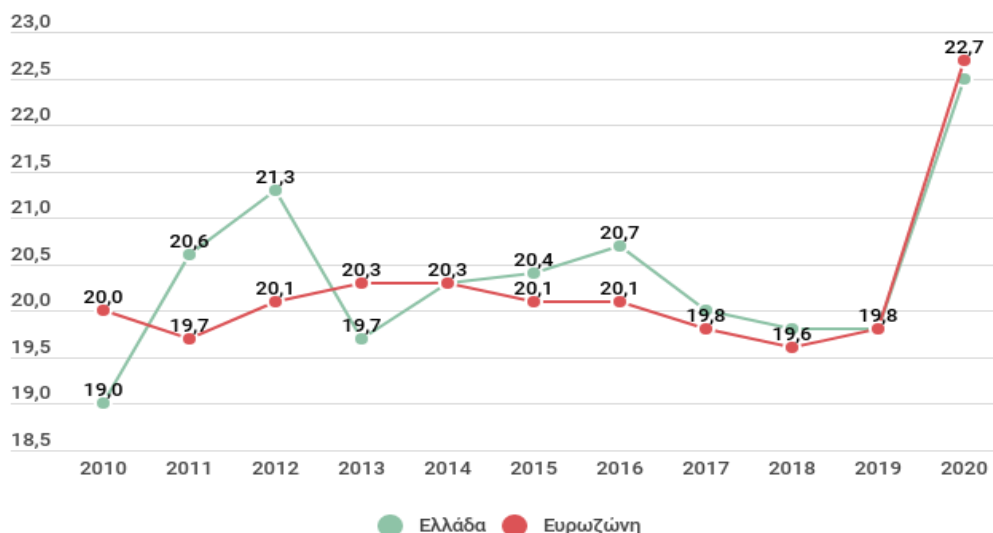
¹⁷ Οι δαπάνες κοινωνικής προστασίας χωρίζονται στις δαπάνες που αφορούν την τρίτη ηλικία (συμπεριλαμβανομένων των συντάξεων), την ασθένεια & αναπηρία, την οικογένεια & τα παιδιά, την ανεργία, τη στέγαση και λουτές δαπάνες που συνδέονται με την κοινωνική προστασία και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Διάγραμμα 12 Κοινωνικές δαπάνες στις χώρες της Ευρωζώνης (%ΑΕΠ) το 2020

Όπως φαίνεται στο επόμενο διάγραμμα και στην περίπτωση της Ελλάδας, οι δαπάνες κοινωνικής προστασίας φαίνεται να διαμορφώνουν την τάση των κοινωνικών δαπανών διαχρονικά (βλ. Διάγραμμα 12), παρά το γεγονός ότι ενώ οι κοινωνικές δαπάνες στην Ελλάδα υπολείπονται συστηματικά των αντίστοιχων ευρωπαϊκών για την περίοδο 2010-2020, οι δαπάνες κοινωνικής προστασίας υπερβαίνουν (με εξαίρεση τα έτη 2013 και 2020) τις ευρωπαϊκές. Αυτό υποδηλώνει διαφοροποίηση στη σύνθεση των κοινωνικών δαπανών και διαφοροποίηση στη βαρύτητα που αποδίδεται στους επιμέρους τομείς της κοινωνικής πολιτικής.

Διάγραμμα 13 Ελλάδα – Ευρωζώνη: δαπάνες κοινωνικής προστασίας (%ΑΕΠ), 2010-2020

Το 2020, οι ελληνικές δαπάνες κοινωνικής προστασίας υπολείπονται κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες του μέσου ευρωπαϊκού όρου (παρά το ότι το μέρος τους που αφορά τις δαπάνες για την τρίτη ηλικία (15,7% του ΑΕΠ) υπερβαίνει τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (11,6%) κατά 4,1 ποσοστιαίες μονάδες).

Στον τομέα της υγείας, οι ελληνικές κρατικές δαπάνες υπολείπονται του μέσου ευρωπαϊκού όρου καθ' όλη την περίοδο 2010-2020: κατά 0,4 ποσοστιαίες μονάδες το 2010, με τη διαφορά να διευρύνεται μέχρι το 2014 φτάνοντας τις 2,5 ποσοστιαίες μονάδες και να περιορίζεται στη συνέχεια μέχρι το 2019 (1,4 ποσοστιαίες μονάδες). Το 2020 οι ελληνικές κρατικές δαπάνες υγείας υπερβαίνουν τον μέσο ευρωπαϊκό όρο κατά 1,5 ποσοστιαίες μονάδες (6,7% του ΑΕΠ στην Ελλάδα έναντι 8,2% του ΑΕΠ στην Ευρωζώνη), με την Ελλάδα να κατέχει την έβδομη χαμηλότερη θέση στην Ευρωζώνη.

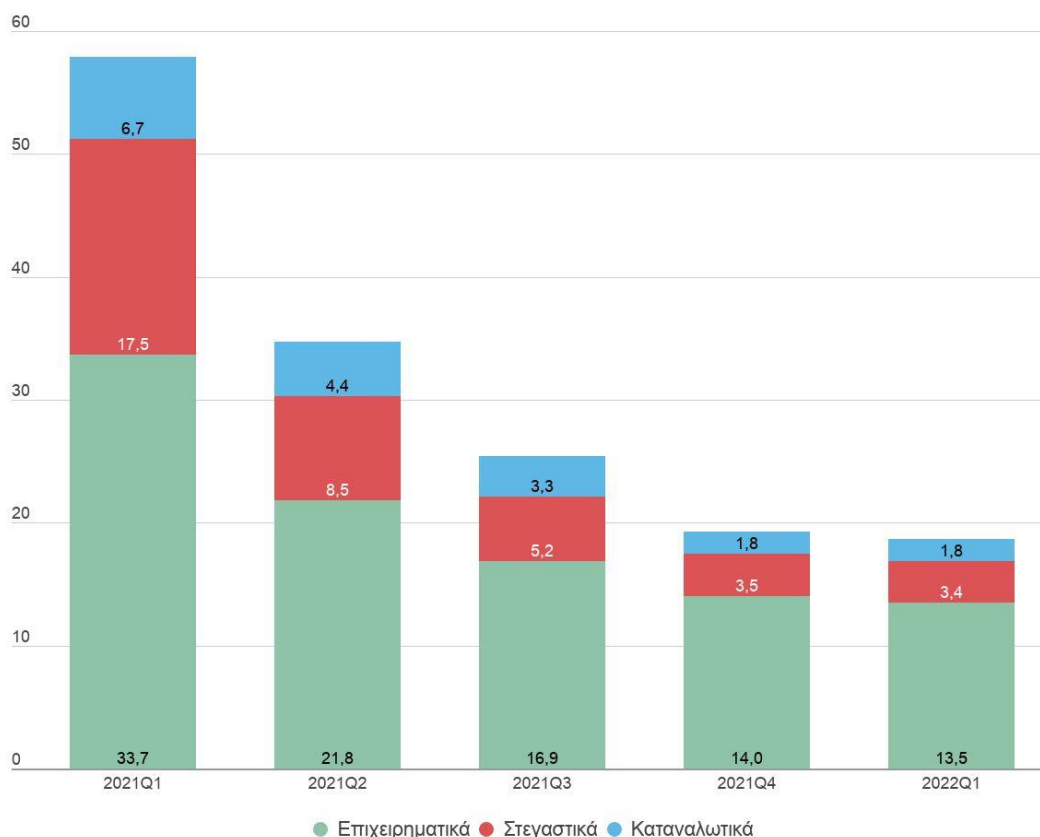
Συγκρίνοντας περαιτέρω τη σύνθεση του συνόλου των κρατικών δαπανών της Ελλάδας με τον μέσο όρο της Ευρωζώνης το 2020, διαπιστώνουμε διαφοροποίηση στη σύνθεσή τους. Η Ελλάδα κατέχει την πρώτη υψηλότερη θέση στις δαπάνες για άμυνα (με 2,6% του ΑΕΠ, υψηλότερες κατά 1,3 ποσοστιαίες μονάδες του ευρωπαϊκού μέσου όρου) και στις δαπάνες που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος (με 1,6% του ΑΕΠ, κατά 0,7 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερες του ευρωπαϊκού μέσου όρου), ενώ κατέχει την τρίτη χαμηλότερη θέση στην Ευρωζώνη στις δαπάνες για την παιδεία (4,5% του ΑΕΠ χαμηλότερη κατά 0,4 ποσοστιαίες μονάδες του ευρωπαϊκού μέσου όρου).

3.4. Τράπεζες

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ), οι ελληνικές τράπεζες σημείωσαν σημαντική πρόοδο στη μείωση των ΜΕΔ, τα οποία διαμορφώθηκαν στο τέλος Μαρτίου 2022 σε 18,8 δις ευρώ, μειωμένα κατά 39,1 δις ευρώ συγκριτικά με το τέλος Μαρτίου 2021.

Διάγραμμα 14 Εξέλιξη μη εξυπηρετούμενων δανείων, σε δις ευρώ

Τον Μάρτιο 2022 ο λόγος των ΜΕΔ¹⁸ προς το σύνολο των δανείων διαμορφώθηκε στο 11,6% σημαντικά μειωμένος σε σύγκριση με το τέλος Μαρτίου 2021 (32,9%). Ως προς τις επιμέρους κατηγορίες χαρτοφυλακίων, ο λόγος διαμορφώθηκε σε 9,6% για το στεγαστικό, 17,6% για το καταναλωτικό και 11,7% για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο. Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, ο Δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων συνολικά για τις χώρες της ΕΕ που συμμετέχουν στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (Single Supervisory Mechanism (SSM)) διαμορφώθηκε το τέταρτο τρίμηνο του 2021 στο 2,06%.

Η σημαντική μείωση των ΜΕΔ είναι αποτέλεσμα της εφαρμογής του σχεδίου «Ηρακλής» και προέρχεται κατά κύριο λόγο από τις τιτλοποιήσεις των δανείων. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε η Τράπεζα της Ελλάδος, τα δάνεια που μεταβιβάστηκαν στις Εταιρίες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (ΕΔΑΔΠ) μέχρι και το πρώτο τρίμηνο του 2022 ανήλθαν στα 87,7 δις αυξημένα κατά 7,9 περίπου δις ευρώ σε σύγκριση με το τέταρτο τρίμηνο του 2021 (0,8 δις επιχειρηματικά, 4,4 δις στεγαστικά και 2,2 δις καταναλωτικά). Επισημαίνουμε, ωστόσο, ότι αυτή η διαδικασία απαλλάσσει τις τράπεζες από τα

¹⁸ Τα στοιχεία αφορούν σε εντός ισολογισμού δάνεια (προ προβλέψεων) των Ελληνικών εμπορικών και συνεταιριστικών τραπεζών που λειτουργούσαν στην υπό μελέτη περίοδο. Στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ) περιλαμβάνονται δάνεια με καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών και δάνεια αβέβαιης είσπραξης χωρίς τη ρευστοποίηση εξασφάλισης, ανεξαρτήτως ημερών καθυστέρησης. Δεν περιλαμβάνονται “ανοίγματα” σε χρεωστικά μέσα εκτός δανείων ούτε στοιχεία εκτός ισολογισμού (π.χ. εγγυητικές επιστολές).

προβληματικά στοιχεία του ενεργητικού τους, όχι όμως και τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά που εξακολουθούν να οφείλουν αυτά τα ποσά.

3.5. Αποκρατικοποιήσεις

Σύμφωνα με τις επίσημες ανακοινώσεις του ΤΑΙΠΕΔ υπήρξαν οι ακόλουθες εξελίξεις:

- Τον Μάιο 2022, Το ΤΑΙΠΕΔ, ανέδειξε την κοινοπραξία «International Port Investments Kanala» ως Προτιμητέο Επενδυτή για την ανάληψη του δικαιώματος χρήσης, λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης ενός σταθμού πολλαπλών χρήσεων σε τμήμα του λιμένα Φίλιππος Β΄, του Οργανισμού Λιμένος Καβάλας ΑΕ. Το οικονομικό αντάλλαγμα για την υπο-παραχώρηση ανέρχεται περίπου σε 33,9 εκατ. ευρώ σε όρους ονομαστικής αξίας. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια της υπο-παραχώρησης, ο υπό-παραχωρησιούχος καλείται να υλοποιήσει επενδύσεις της τάξης των 36 εκατ. ευρώ, συμπεριλαμβανομένων και δαπανών βαριάς συντήρησης.
- Τον Απρίλιο 2022 το ΤΑΙΠΕΔ, ανακήρυξε την «MRP TAVROS ΑΕ» ως Επιλέξιμο Επενδυτή για την αξιοποίηση του ακινήτου των πρώην αποθηκών του ΕΟΜΜΕΧ στον Ταύρο με οικονομική προσφορά συνολικού ύψους 2,5 εκατ. ευρώ.